

قانون امور گمرکی : قانون 48565

قانون امور گمرکی

بخش اول، تعاریف، سازمان و کلیات

فصل اول، تعاریف

ماده ۱. مفاهیم اصطلاحات گمرکی به کار برده شده در این قانون، طبق تعریفی است که از طرف شورای همکاری گمرکی به صورت مجموعه برای

کشورهای عضو منتشر شده و یا می شود مگر این که در بندهای ذیل یا در سایر مواد این قانون از آن تعریف دیگری به عمل آمده باشد:

الف. اظهار کالا: بیانیه ای کتبی یا شفاهی است که بر اساس مقررات این قانون اظهارکننده، رویه گمرکی مورد نظر خود را درباره کالا مشخص

می کند و اطلاعات مورد نیاز برای اجرای مقررات گمرکی را ارائه می دهد.

ب. اظهارکننده: صاحب کالا یا نماینده قانونی او است که کالا را برابر مقررات این قانون به گمرک اظهار می کند. در اظهار الکترونیکی صاحب

کالا یا نماینده قانونی وی به استناد گواهی رقومی (دیجیتالی) تأیید شده از مراکز مجاز صدور گواهی مذکور به عنوان صاحب کالا یا نماینده قانونی

اظهارکننده شناخته می شود.

پ. اظهارنامه اجالی: سندی است که به موجب آن شرکت حمل و نقل، فرست کلی محمولاتی که باید تخلیه و یا بارگیری شود را هنگام ورود

و یا خروج و سید تخلیه از کشور اعلام می نماید.

ت. اماکن گمرکی: انبارها، باراندازها، اسکله ها، فرودگاهها، ایستگاههای راه آهن، محوطه ها و هر محل یا مکانی است که تحت نظارت گمرک است و

برای انباشتن و نگهداری کالاها به منظور انجام تشریفات گمرکی استفاده می شود. این اماکن می تواند انبارهای گمرکی، انبارهای اختصاصی و سردخانه های عمومی باشد.

ث. ترخیص: خروج کالا از اماکن گمرکی پس از انجام تشریفات گمرکی مربوط است.

ج. ترخیصیه: سندی است که به موجب آن شرکت حل و نقل (کریو فوروارد)، پس از احراز هویت، بلا مانع بودن انجام تشریفات گمرکی توسط گیرنده کالا را به گمرک اعلام می نماید.

چ. تشریفات گمرکی: کلیه عملیاتی است که در اجرای مقررات گمرکی انجام می شود.

ح. تضمین: وجه نقد، ضمانتنامه بانکی و بیمه نامه معتبری است که برای اجرای الزامات مندرج در مقررات گمرکی نزد گمرک سپرده می شود.

خ. تعهد: قبول الزام کتبی یا الکترونیکی که شخص را در برابر گمرک برای انجام یا عدم انجام عملی ملزم می کند.

د. حقوق ورودی: حقوق گمرکی معادل چهار درصد (۴٪) ارزش گمرکی کالا

به اضافه سود بازرگانی که توسط هیأت وزیران تعیین می گردد به علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک مؤول وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می گیرد ولی شامل هزینه های انجام خدمات نمی شود.

ذ. حمل یکسره: ورود کالا به اماکن گمرکی و خروج کالا از اماکن مذکور بدون تخلیه و تحویل در این اماکن با رعایت مقررات این قانون است.

ر. روز اظهار: زمانی که اظهارنامه امضاء شده به ضمیمه اسناد مربوطه توسط اظهارکننده به صورت دستی یا رایانه ای به گمرک ارائه می شود و شماره دفتر ثبت اظهارنامه به آن اختصاص می یابد.

ز. سازمان جهانی گمرک (شورای همکاری گمرکی): سازمان بین المللی بین الدولی که بر اساس کنوانسیون مورخ ۲۴ / ۹ / ۱۳۲۹، بحری شمسی

مطابق با ۱۵ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی ایجاد گردیده است و کشور ایران در اسفندماه سال ۱۳۳۷ هجری شمسی به آن پیوسته است.

ژ. سامانه (سیتم) هاهنگ شده: توصیف و کدگذاری کالا براساس کنوانسیون بین المللی سامانه هاهنگ شده توصیف و نشانه گذاری (کدگذاری) کالا مورخ ۱۴ ژوئن ۱۹۸۳ میلادی که به تصویب شورای همکاری کمکی رسیده و جمهوری اسلامی ایران براساس ماده واحده قانون احقاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون یاد شده مصوب ۲۰ / ۶ / ۱۳۷۳ هجری شمسی، به آن پیوسته است.

س. شرکت حمل و نقل بین المللی: شخص حقوقی که به موجب مقررات قانونی، مجاز به انجام عملیات حمل و نقل بین المللی است.

ش. صاحب کالای تجاری: شخصی است که نسخ اصلی اسناد خرید و حمل به نام او صادر شده (و در مورد کالای خریداری شده با تعهد سامانه بانکی، آن اسناد از طرف بانک مهر شده) و ترخیص نیز به نام او باشد یا اسناد فربور به نام وی طر نویسی و صحت امضاء و گذارنده از طرف مقام صلاحیت دار گواهی شده باشد.

ص. قلمرو کمکی: آن قسمت از قلمرو کشور است که در آن قانون امور کمکی اعمال می شود.

ض. کالای تجاری: کالایی که به تشخیص کمرب ایران برای فروش صادر یا وارد می گردد اعم از این که به همان شکل یا پس از انجام عملیات اعم از تولیدی، تکلیک و بسته بندی به فروش برسد.

ط. کالای داخلی: کالایی که در قلمرو کمکی کشور تولید یا ساخته شده یا کالای خارجی است که ورود قطعی شده است.

ظ. کالای کمرب نشده: کالایی که تحت نظارت و کنترل کمرب است ولی تشریفات کمرب آن به طور کامل انجام نشده است.

ع. کالای مجاز: کالایی که صدور یا ورود آن با رعایت ضوابط نیاز به کسب مجوز ندارد.

غ. کالای مجاز مشروط: کالایی که صدور یا ورود آن نیاز به کسب موافقت قبلی یک یا چند سازمان دولتی دارد.

ف. کالای ممنوع: کالایی که صدور یا ورود آن بنا به مصالح ملی یا شرع مقدس اسلام به موجب قانون ممنوع است.

ق. کتربهای گمرکی: اقداماتی که توسط گمرک به منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات گمرکی انجام می شود.

ک. مرجع تحویل گیرنده: شخص حقوقی که به موجب قانون یا قرارداد های مبتنی به قانون مسؤلیت تحویل و نگهداری کالاهای مربوط به عموم اشخاص را که تشریفات گمرکی آن انجام نشده است در اماکن گمرکی بر عهده دارد. این اصطلاح شامل سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی نیست.

گ. مقررات گمرکی: قوانین و مقررات اعم از آیین نامه های اجرایی، دستورالعملها و بخشنامه هایی که تطارت یا اجرای آن به گمرک واگذار گردیده است.

ل. هزینه های انجام خدمات: وجوهی که در قبال انجام خدماتی از قبیل هزینه اشعه ایکس (ایکس ری)، مرسوم، پلمب، باربری، انبارداری در اماکن گمرکی، آزمایش و تعرفه بندی، مراقبت، بدرقه، توزین کالا و خدمات فوق العاده دریافت می شود و شرایط، ضوابط و مصداق آن متناسب با خدمات انجام شده تعیین می گردد.

فصل دوم، اهداف، وظایف و سازمان گمرک جمهوری اسلامی ایران

ماده ۲. گمرک جمهوری اسلامی ایران سازمانی دولتی تابع وزارت امور اقتصادی و دارایی است که به عنوان مرزبان اقتصادی کشور نقش محوری و هماهنگ کننده را در مبادی ورودی و خروجی کشور دارد و مسؤل اعمال حاکمیت دولت در اجرای قانون امور گمرکی و سایر قوانین و مقررات مربوط به صادرات و واردات و عبور (ترانزیت) کالا و وصول حقوق ورودی و عوارض گمرکی و مالیات های مربوطه و الزامات فنی و تسهیل تجارت است. گمرک جمهوری اسلامی ایران برای انجام وظایف قانونی خود، سطوح واحدهای اجرایی مورد نیاز را بدون رعایت

ضوابط و تقییمات کشوری و ماده (۳۰) قانون مدیریت خدمات کشوری، متناسب با حجم و نوع فعالیتها تعیین می نماید. تشکیلات گمرک و واحدهای اجرایی متناسب با وظایف و مأموریتهای محوله توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران تهیه می شود و پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می رسد.

گمرک جمهوری اسلامی ایران شامل ستاد مرکزی گمرک ایران و گمرکهای اجرایی است.

ماده ۳. وظایف و اختیارات گمرک ایران به شرح ذیل است:

الف. اعمال سیاستهای دولت در زمینه صادرات و واردات و عبور کالا

ب. تشخیص و وصول حقوق ورودی و سایر وجه قابل وصول قانونی توسط گمرک ایران

پ. انجام تشریفات قانونی ترخیص و تحویل کالا به صاحب یا نماینده قانونی وی و بررسی اسناد ترخیص به منظور احراز صحت شرایط

ترخیص و وصول کسر دریافتی یا استرداد اضافه دریافتی

ت. کنترل و نظارت بر امر عبور کالا از قلمرو کشور

ث. اجرای قوانین و مقررات مرتبط با بازار چانه های مرزی، مرز نشینان و پیلهوران

ج. اعمال مقررات گمرکی درباره معافیتها و ممنوعیتها در بخشهای صادرات قطعی، صادرات موقت، واردات قطعی، واردات موقت، کران

بری (کابوتاژ)، عبور داخلی کالا، انتقال، معاملات پیمانهای مرزی، فروشگاههای آزاد، بسته های پیکهای سیاسی و پوست بین الملل

چ. اجرای قوانین و مقررات مربوط به تخلفات و قاچاق گمرکی، کالاهای متروکه و ضبطی

ح. پیش بینی و فراهم نمودن زیرساختهای مورد نیاز برای اجراء و استقرار سازمانها، رویه ها و روشهای نوین، همچون پیچره واحد در فعالیتهای گمرکی

- خ. جمع آوری، تجزیه و تحلیل و انتشار آمار میزان واردات و صادرات کالا
- د. بررسی و شناخت موانع نظام گمرکی و برنامه ریزی در جهت رفع آنها
- ذ. انظار نظر درباره پیش نویس طرحها، لوایح، تصویبنامه های مرتبط با امور گمرکی
- ر. اتخاذ روشهای مناسب جهت هدایت و راهبری دعاوی حقوقی و قضائی در رابطه با امور گمرکی
- ز. آموزش کارکنان و نظارت و انجام بازرسی اعمال و رفتار کارکنان گمرک، کشف تخلف و تقصیرات اداری آنان
- ژ. بازرسی از واحدهای اجرایی گمرکی و نظارت بر عملکرد آنها و سلامتی کمی و کیفی مبادی ورودی و خروجی
- س. رسیدگی و حل اختلافات ناشی از اجرای قانون و مقررات گمرکی فی مابین گمرک و صاحب کالا برابر قوانین و مقررات مربوطه
- ش. گسترش ارتباطات بین المللی، انعقاد تفاهتنامه و موافقتنامه های گمرکی دوجانبه، عضویت و تعامل فعال با سازمانهای بین المللی و گمرکی با رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی و قوانین مربوطه
- ص. رعایت توصیه های سازمان جهانی گمرک، قرارداد های بازرگانی و توافقنامه های منعقد شده یا پابند در چهارچوب قوانین و مقررات مربوطه
- ض. رعایت مفاد قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به منظور واگذاری امور غیرحاکمیتی گمرکی به بخشهای خصوصی و تعاونی
- ط. استفاده از فناوریهای نوین و تجهیز اماکن گمرکی به ابزارهای پیشرفته جهت افزایش کارایی و بهبود انجام تشریفات گمرکی
- ظ. تمهیدات لازم برای تسهیل امور تجاری، تشویق صادرات و گسترش عبور کالا
- ع. تسهیل فرآیندهای گمرکی با هدف توسعه گردشگری

غ. انجام سایر وظایف گمرکی به موجب این قانون و یا سایر قوانین و مقررات

ماده ۴.

الف. رئیس کل گمرک ایران از سوی وزیر امور اقتصادی و دارایی منصوب می شود و به عنوان بالاترین مقام اجرایی گمرک در چهارچوب قوانین و مقررات قانونی مربوطه، اداره امور گمرک، پیشنهاد تشکیلات و بودجه، استخدام، عزل و نصب کارمندان، نقل و انتقال آنان از واحدی به واحد دیگر، نمایندگی گمرک در کلیه مراجع قانونی و حقوقی با حق توکیل به غیر و ارجاع به دایره در موارد لزوم و اعمال نظارت بر حسن اجرای وظایف محوله به گمرک را زیر نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی بر عهده دارد. همچنین وی، همتراز مقامهای موضوع بند (د) ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری است.

ب. معاونان گمرک بنا به پیشنهاد رئیس کل گمرک ایران و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی با حکم رئیس کل گمرک ایران منصوب می شوند.

پ. کارکنان گمرک از نظر مقررات استخدامی مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری و اصلاحات بعدی آن می باشند و با عنایت به ویژگیهای خاص و اهمیت و مسؤولیتهای مشاغل گمرک و تأثیر آن بر وصول درآمدها، از امتیاز جداول حق شغل موضوع ماده (۶۵) قانون مذکور با ضریب (۱/۲) برخوردارند. گمرک می تواند برای تأمین نیروی انسانی واحدهای اجرایی نسبت به جابجایی نیروهای انسانی با توجه به مدارک تحصیلی و تجارب و تخصص آنان برای تصدی پستهای سازمانی اقدام نماید.

بار مالی اضافی ناشی از اجرای این قانون از محل درآمدهای حاصل از این قانون تأمین می گردد.

فصل سوم. کلیات

مبحث اول. حقوق ورودی و هزینههای خدمات

ماده ۵. حقوق ورودی و هزینه‌های انجام خدمات بدون توجه به نوبت مستعمل بودن کالا طبق مأخذ مقرر، به ترتیب به وسیله گمرک یا اشخاص ارائه‌دهنده خدمت به پول رایج ملی وصول می‌شود.

نبره ۱. در احتساب جمع وجوبی که گمرک برای انجام تشریفات گمرکی وصول می‌کند کسریک هزار (۱۰۰۰) ریال، معادل یک هزار (۱۰۰۰) ریال محسوب می‌شود.

نبره ۲. صاحب کالا مسؤول پرداخت حقوق ورودی، هزینه‌های انجام خدمات و جریمه‌های متعلق به ترخیص است.

نبره ۳. مصادیق و نحوه اخذ هزینه خدمات با رعایت مقررات قانونی در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص می‌گردد.

ماده ۶. واردات قطعی کالا مستلزم پرداخت حقوق ورودی متعلقه است. گمرک می‌تواند کالای متعلق به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی را مشروط بر این که بجهت تجاری نداشته باشد با تعهد مسؤولان مالی سازمان مربوطه با تعیین مهلت و کالای متعلق به سایر اشخاص را با اخذ ضمانتنامه بانکی و تعیین مهلتی که حداکثر بیش از یک سال نباشد برای پرداخت حقوق ورودی به طور قطعی ترخیص کند.

نبره ۱. افزایش حقوق ورودی شامل کالای موجود در اماکن گمرکی نیست.

نبره ۲. در آیدهای موضوع این قانون با رعایت حکم ماده (۱۶۰) به حسابی که از سوی خزانه داری کل کشور تعیین و توسط گمرک ایران اعلام می‌شود واریزی می‌گردد. گمرک مکلف است در قبال دریافت هرگونه وجه، رسید آن را به پرداخت‌کننده تسلیم نماید.

ماده ۷. کالای موجود در گمرک، وثیقه پرداخت کلیه وجوه متعلقه به آن کالا و سایر بدهی‌های قطعی صاحب کالا بابت وجوبی است که وصول آن به موجب قانون برعهده گمرک است. گمرک قبل از دریافت یا تأمین وجوه مذکور نمی‌تواند اجازه تحویل و ترخیص کالا را بدهد.

ماده ۸. گمرک مجاز است هرگونه مطالبات قطعی خود ناشی از اجرای این قانون را از اشخاص به سازمان امور مالیاتی اعلام نماید تا سازمان مذکور

آن را بر اساس قانون مالیاتهای مستقیم و آیین نامه اجرایی و اصلاحیه های بعدی آن وصول کند.

مبحث دوم، فناوری اطلاعات و ارتباطات

ماده ۹، مکرک موظف است امکانات به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات را با رعایت قوانین تجارت الکترونیک و مدیریت خدمات نشوری در اجرای وظایف خود فراهم آورد.

نصبره، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون آیین نامه مکرک الکترونیکی را با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه کند و به تصویب هیأت وزیران برساند.

مبحث سوم، تضمین

ماده ۱۰، به استثناء هزینه انجام خدمات که بلافاصله وصول می شود، میزان تضمین اخذ شده برای وصول حقوق ورودی برای کالاهای مجاز معادل حقوق ورودی متعلقه و برای سایر کالاهای معادل حقوق ورودی متعلقه به علاوه نصف تا سه برابر ارزش کالا است که حسب مورد توسط مکرک تعیین می شود.

مبحث چهارم، تشریفات و کترهای مکرکی

ماده ۱۱، به منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات مکرکی، کلیه کالاهایی که به قلمرو مکرکی وارد یا از آن خارج می شود، مشمول تشریفات و کترهای مکرکی با استفاده از شیوه های مانند مدیریت خطر، بازرسیهای منظم یا اتفاقی، به کارگیری تجهیزات و شیوه های نوین بازرسی، روشهای مبتنی بر حسابرسی و در موارد استثنائی بدرقه یا مراقبت است.

ماده ۱۲، به منظور تسهیل و تسریع در انجام تشریفات مکرکی در مبادی ورودی و خروجی، نمایندگان وزارتخانه ها و سازمانهای مؤول سایر کترها

موظفند تحت نظارت گمرک اقدام نمایند. سایر کترها مانند بازرسیهای پزشکی، دامپزشکی، گیاهی، اسنادهای فنی و کیفیت باید به صورت هماهنگ و تحت نظارت گمرک ساماندهی شود. برخی از این کترها به منظور تسهیل تجارت بین المللی می توانند با هماهنگی قبلی به گمرک واگذار شود یا در مکان دیگری به تشخیص گمرک صورت گیرد.

وزارتخانه ها و سازمانهای مؤول این کترها باید به منظور انجام سریع و نظایقشان امکانات و تسهیلات لازم را فراهم نمایند.

مبحث پنجم. الزامات سامانه (سیتم) هماهنگ شده

ماده ۱۳. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است اصلاحات مربوط به سامانه هماهنگ شده توصیف و کد گذاری کالا، یادداشتهای توضیحی آن و اصلاحات بعدی را در قالب آیین نامه پیشنهاد نماید و به تصویب هیأت وزیران برساند و اصلاحات مزبور را در روزنامه های نشرالانتشار آگهی و در تارنمای (وبسایت) اختصاصی گمرک درج کند.

نبره. در صورتی که اصلاحات مزبور در مآخذ حقوق ورودی مؤثر باشد، کالای موجود در گمرک و کالایی که قبل از اعلام آگهی برای آن کشایش اعتبار شده یا بارنامه حل برای آن صادر گردیده است مشمول مآخذ کتر می شود.

مدت زمان رسیدن کالای بارنامه در آیین نامه این قانون تعیین می گردد.

بخش دوم. ارزش گذاری و قواعد مبدأ

فصل اول. ارزش کالا

مبحث اول. ارزش کالای ورودی (وارداتی)

ماده ۱۴. ارزش گمرکی کالای ورودی در همه موارد عبارت است از ارزش بهای خرید کالا در مبدأ به اضافه هزینه بیمه و حمل و نقل (سیف) به

اضافه سایر هزینه‌هایی که به آن کالا تا ورود به اولین دفتر کمکی تعلق می‌گیرد که از روی سیاهه خرید یا سایر اسناد تسلیبی صاحب کالا تعیین می‌شود و براساس برابری نرخ ارز اعلام شده توسط بانک مرکزی در روز اظهار است.

نمبره ۱، در تعیین ارزش کمکی موارد ذیل، در صورت پرداخت افزوده می‌شود:

الف. حقوق مالکیت معنوی

ب. هزینه‌های طراحی و مهندسی در سایر کشورها

پ. ظروف و محفظه‌ها

ت. مواد، قطعات و تجهیزات به کار رفته در تولید کالای وارده و تأمین شده توسط خریدار

ث. هر بخش از عواید فروش مجدد و عواید واگذاری تعلق گرفته به فروشنده به طور مستقیم یا غیر مستقیم

نمبره ۲، چنانچه ارزش کمکی کالای ورودی از قیمت مندرج در اسناد ارائه شده متمایز باشد، شامل هزینه‌های موارد زیر نمی‌شود:

الف. هزینه ساختن، نصب کردن، سوار کردن، نگهداری یا کمک فنی در مورد کالاهایی مانند دستگاه‌ها، ماشین آلات و تجهیزات صنعتی پس از ورود آنها

ب. هزینه حمل و نقل پس از ورود کالا

جزء پ. هزینه سود متداول ناشی از تأمین مالی خرید کالای وارده توسط فروشنده یا شخص ثالث

ت. هزینه اقدامات خریدار خارج از شرایط انجام معامله، مانند فعالیتهای بازاریابی برای کالا

ث. حق تکثیر و تولید داخلی کالای وارده

ج. ارزش یا هزینه اطلاعات و دستورالعملهای ضبط شده در نرم افزار یا روی حاملین اطلاعات مانند دیسکت، لوح فشرده و مشابه آن برای استفاده در رایانه؛ در این موارد ارزش حامل خام محاسبه می شود.

نبره. «اطلاعات و دستورالعملها» شامل ضبط های صدایی، سینمایی، ویدئویی، نرم افزارهای تجاری و همچنین «حاملین اطلاعات» شامل مدارهای مجتمع، نیمه هادیها و وسایل مشابه از این حکم مستثنی است.

ماده ۱۵. هرگاه از طرف صاحب کالا سیاهمه خرید به کمرک تسلیم نشده باشد یا ارزش مندرج در اسناد تسلیمی صاحب کالا به استناد دلایل و مدارک قابل قبول مورد پذیرش کمرک نباشد، ارزش کالا بر مبنای یکی از روشهای ذیل تعیین می شود:

الف. سوابق ترخیص کالای مثل همزمان از همان کشور مبدأ

ب. سوابق ترخیص کالای مشابه همزمان از همان کشور مبدأ

پ. قیمت فروش همان کالا در بازار داخلی پس از تعدیل های لازم

ت. ارزش محاسباتی بر مبنای عوامل متشکله

ث. ارزش گذاری کالا بر مبنای مدارک و اطلاعات موجود و با انعطاف در به کارگیری روشهای فوق الذکر

نبره. رعایت تقدم و تاخر در به کارگیری روشهای فوق الزامی است و فقط در صورت درخواست واردکننده، ترتیب کار برد روش های سوم و چهارم قابل جابجایی است.

شرایط و مقررات اجرای این ماده در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین می شود.

مبحث دوم. ارزش کمرکی کالای صدوری (صادراتی)

ماده ۱۶. ارزش کمرکی کالای صدور، عبارت است از قیمت فروش کالا برای صدور به اضافه هزینه بیمه، باربری و حمل و نقل و سایر هزینه‌هایی که به آن کالا تا خروج از قلمرو کمرکی تعلق می‌گیرد و از روی سیاهه و اسناد تسلیمی صادرکننده تعیین می‌گردد. در صورت عدم ارائه اسناد و یا نامتناسب بودن ارزش اظهار شده به دلایل مستند، کمرک ارزش کالای صدور را با استعلام از مراجع ذمی ربط و براساس قیمت عمده فروشی آن در بازار داخلی به اضافه هزینه‌هایی که تا خروج از قلمرو کمرکی به آن تعلق می‌گیرد تعیین می‌نماید.

نبره. تشخیص نامتناسب بودن ارزش کمرکی مانع از صدور کالانیت و کمرک می‌تواند با اخذ تعهد، رسیدگی به ارزش را به بعد از صدور موکول نماید مگر در مواردی که صادرات کالا منوط به پرداخت عوارض صادراتی بر مبنای ارزش کالا باشد.

فصل دوم. قواعد مبدأ

ماده ۱۷. کشور مبدأ کالای کشوری است که کالا در آن تولید یا ساخته و به منظور اعمال اهداف تعرفه‌ای کمرکی، محدودیتهای مقداری یا هر اقدام دیگر مرتبط با امر تجارت در آن، به کار گرفته می‌شود. قواعد مبدأ براساس ضوابط سازمان تجارت جهانی و مورد تأیید شورای همکاری کمرکی در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین می‌گردد.

نبره. مرجع صدور کواهی مبدأ در ایران اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران است.

بخش سوم. تشریفات قبل از اظهار

ماده ۱۸. شرکت‌های حمل و نقل موظفند هنگام ورود وسیله نقلیه به قلمرو کمرکی، دو نسخه اظهارنامه اجمالی تنظیم و به هر یک از آنها نسخه‌ای از فهرست کل بار و در صورت نیاز، بارنامه‌های (راهنامه‌های) هر ردیف از فهرست کل بار را ضمیمه و به کمرک و مرجع تحویل گیرنده کالا تسلیم کنند و در صورت خالی بودن وسیله نقلیه، اظهارنامه اجمالی با تصریح بر خالی بودن تسلیم نمایند. اظهارنامه اجمالی باید به زبان فارسی و طبق نمونه‌ای

که گمرک ایران با هماهنگی مراجع تحویل گیرنده تهیه می نماید، بدون حک و اصلاح و قلم خوردگی تنظیم گردد.

نمبره ۱. مؤویست شرکتهای حل و نقل به هنگام تنظیم و تسلیم اظهارنامه اجمالی از نظر محتویات بسته های آگبند محدود به مندرجات بارنامه های مربوطه است. بارکنج های (کایتینرهای) بارگیری و مهر و موم شده از طرف فرستنده کالا در حکم بسته آگبند تلقی می گردد.

نمبره ۲. مقررات این ماده شامل کالاهای ورودی از مناطق آزاد تجاری، صنعتی و ویژه اقتصادی به قلمرو گمرکی نمی گردد.

ماده ۱۹. تخلیه کالا در اماکن گمرکی موکول به موافقت گمرک است. مرجع تحویل گیرنده باید قبل از تخلیه کالا با هماهنگی لازم را با گمرک به عمل آورد.

نمبره. ترتیبات نظارت بر تخلیه و نحوه فهرست برداری، پذیرش، تحویل، چیدمان، ثبت دفاتر و تنظیم صورتهای تجاری و چگونگی تسویه محمولات و سید نقلیه و ترتیب تحویل و تحویل کالا به انبارهای گمرکی در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین می شود.

ماده ۲۰. هرگاه شرکت حل و نقل بعد از تسلیم اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار (مانیفست) ضمیمه آن، اظهارنامه و فهرست کل بار دیگری در تغییر و اصلاح آن یا تکمیل اظهارنامه قبلی به گمرک و مرجع تحویل گیرنده بدهد در صورتی که قبل از شروع به عملیات تخلیه تسلیم شده باشد فهرست کل بار و اظهارنامه اصلاحی یا تکمیلی مذکور پذیرفته می شود.

نمبره. در صورتی که موارد اصلاح در ارتباط با نوع کالا و تعداد بسته نباشد گمرک بعد از تخلیه و قبل از صدور ترخیصیه نیز اظهارنامه و فهرست کل بار اصلاحی یا تکمیلی مذکور در این ماده را می پذیرد.

ماده ۲۱. هرگاه در موقع تحویل قطعی محمولات و سید نقلیه به مرجع تحویل گیرنده و تطبیق آن با مندرجات اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار ضمیمه آن اختلافاتی از حیث تعداد بسته های تحویلی مشاهده شود، بلافاصله مراتب در صورت تجلی به امضاء نماینده شرکت حل و نقل و ناموران مرجع تحویل گیرنده و تطارت گمرک می رسد. در مورد این اختلاف با شرکت حل و نقل طبق ماده (۱۰۴) این قانون رفتار می شود.

نمبره بارکنج هائی که در مقصد بارنامه به عنوان چند محموله ای (LCL) اظهار اجمالی و تحویل مرجع تحویل گیرنده می شود، با درخواست شرکت های حل و نقل بین المللی دارنده ترخیص کلی و ارائه بارنامه های تکلیکی (HBL)، بارکنج در محل تخصیص یافته تخلیه می شود. پس قبض انبار تکلیکی صادر و در صورت عدم تطبیق تعداد بسته ها در هر بارنامه بابت های تخلیه شده، مقررات این ماده اعمال می گردد.

ماده ۲۲. تمام وظایفی که به موجب این قانون بر عهده شرکت های حل و نقل است می تواند به وسیله نمایندگی مجاز آنها نیز انجام شود و در این صورت نماینده مزبور تمام مسؤولیتهای کمکی، بندری و فرودگاهی مربوطه را بر عهده دارد.

بخش چهارم. نگهداری کالا در اماکن کمکی

فصل اول. انبارهای کمکی و مسؤولیت نگهداری کالا

مبحث اول. انبارهای کمکی

ماده ۲۳. منظور از انبارهای کمکی اعم از انبار سقف، غیر سقف و محوطه، اماکنی است که برای نگهداری کالاهای ورودی و صدور و تاسیس و توسط مراجع تحویل گیرنده کالا اداره می شود. هر جا ضرورت های تجاری ایجاب نماید کمک اجازه تاسیس این انبارها را صادر و ترتیبات کترلهای کمکی را تعیین می نماید. مراجع تحویل گیرنده کالا ملزمند مفاد این قانون را رعایت نمایند.

نمبره. مراجع تحویل گیرنده که کالای کمک نشده را با موافقت کمک نگهداری می نمایند می توانند به توسعه تاسیسات و انبارهای مورد نیاز در محدوده دارای مجوز اقدام نمایند.

ماده ۲۴. مدت مجاز نگهداری کالا در انبارهای کمکی از تاریخ تحویل کالا به این اماکن سه ماه است. در صورت تقاضای کتبی صاحبان کالا یا شرکت های حل و نقل در مورد کالای عبوری و وجود علل موجب به تشخیص کمک و با پرداخت هزینه انبارداری تا تاریخ موافقت کمک این

مدت حداکثر تا دو ماه دیگر قابل تمدید است. در صورتی که ظرف مهلت مقرر صاحب کالا برای انجام تشریفات گمرکی و پرداخت وجه متعلقه اقدام ننماید کالا مشمول مقررات متروکه می شود. چنانچه کالا به انبارهای گمرکی متعدد منتقل و نگهداری شود مدت توقف از زمان ورود کالا به اولین انبار گمرکی محاسبه می شود. مهلت توقف مرسولات پستی غیر تجاری تابع مقررات پست است.

نبره ۱. در صورتی که امکانات لازم برای نگهداری کالای فاسد شنی و کالایی که نگهداری آن هزینه اضافی ایجاد می کند، در انبارهای گمرکی موجود نباشد، باید بلافاصله پس از تخلیه و تحویل، ترخیص و یا با مسئولیت صاحب کالا و نظارت گمرک به انبار مناسب منتقل شود. در غیر این صورت، مرجع تحویل گیرنده هیچ گونه مسئولیتی در قبال ضلوع یا فاسد شدن آنها ندارد و گمرک بلافاصله مقررات متروکه را در مورد آن کالا اعمال می نماید.

نبره ۲. چنانچه ظرف یک ماه کالایی که برای آن سند ترخیص یا فروش صادر گردیده است از انبار خارج نشود مشمول مقررات متروکه می شود. این مهلت با اعلام موافقت مرجع تحویل گیرنده و گمرک قابل تمدید است.

نبره ۳. تا زمانی که کالا به انتظار اعلام نظر قطعی گمرک در انبارهای گمرکی متوقف گردد، کالا متروکه نمی شود.

نبره ۴. تعیین مهلت توقف کالا در مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی بر اساس ضوابط قانونی مناطق مذکور در اختیار سازمانهای مسؤول این مناطق است. کالایی که در این مناطق پس از انقضاء مهلهای اعطائی توسط سازمانهای مذکور مهلت منقضی، اعلام می شوند نیز مشمول مقررات کالای متروکه می گردند.

مبحث دوم. مسئولیت حفظ و نگهداری کالا در انبارهای گمرکی

ماده ۲۵. مسئولیت حفظ و نگهداری کالای موجود در انبارهای گمرکی از هنگام تحویل گرفتن تا زمان تحویل دادن آن با مرجع تحویل گیرنده کالا

است. مرجع تحویل گیرنده مکلف است کالای موجود در انبارهای گمرکی را در مقابل خطرات ناشی از آتش سوزی، اشتعال و انفجار بیمه نماید و حق بیمه مربوطه را به هنگام ترخیص از صاحب کالا وصول کند. در صورتی که کالای تحویلی به انبارهای گمرکی به موجب بیمه نامه معتبر که شماره آن باید در هنگام تحویل کالا در اظهارنامه اجمالی یا بیانیه یا اسناد معتبر دیگر به مرجع تحویل گیرنده اعلام گردد، بیمه باشد، تا زمانی که بیمه نامه مزبور دارای اعتبار است، کالا تحت پوشش آن است و برای این مدت حق بیمه توسط مرجع تحویل گیرنده دریافت نمی گردد.

نبره ۱. ارزش کالا برای دریافت حق بیمه و پرداخت غرامت در مورد کالای تجاری ارزش «سیف» است که در اسناد خرید تعیین می گردد. در مواردی که اسناد ارائه نشود ارزش به موجب مفاد این قانون تعیین می شود.

نبره ۲. در مسیر حمل عبور داخلی اداری مسئولیت حفاظت کالا حسب مورد با عبور دهنده است.

نبره ۳. در مواردی که مرجع تحویل گیرنده مسئولیت باربری کالا را نیز بر عهده دارد، خسارات وارده به هنگام باربری نیز مشمول این ماده می شود.

نبره ۴. در صورتی که کالا باروش اعتبار اسنادی وارد گردد فقط ارائه یک نسخه از بیمه نامه معتبر در زمان ترخیص کالا کافی است.

نبره ۵. چنانچه تصویر بیمه نامه دارای اعتبار زمانی کالای عبوری خارجی از سوی عبور دهنده به طور کتبی با ذکر تعهد و تأیید اصالت بیمه نامه در زمان اظهار به گمرک ارائه گردد آن کالا مشمول پرداخت حق بیمه محلی نمی گردد.

ماده ۲۶. در غیر از موارد مذکور در ماده (۲۵) این قانون و موارد قوه قهریه (فورس ماژور) و خسارات ناشی از کیفیت کالا یا بدی بستبندی،

در صورتی که کالا مدت توقف در انبارهای گمرکی از بین برود یا آسیب بیند، مرجع تحویل گیرنده مسئول پرداخت غرامت است.

نبره ۱. پرداخت غرامت یا صرف نظر کردن صاحب کالا از دریافت آن رافع مسئولیت مرجع تحویل گیرنده در مورد حقوق دولت

نیست و در صورت ثبوت تقصیر و احراز تخلف باید حقوق ورودی متعلق به کالای از بین رفته را پرداخت نماید.

نبره ۲. چنانچه مرجع تحویل گیرنده، کمرک و مرکتب، کارمند کمرک باشد خسارت به وسیله کمرک جبران و سپس از کارمند متخلف مطالبه و وصول می شود.

فصل دوم. انبارهای اختصاصی، انبارها و سردخانه های عمومی رسمی و کمرک اختصاصی

ماده ۲۷. منظور از انبار اختصاصی انباری است خارج از انبارهای کمرکی که کالای کمرک نشده متعلق به شخص خاص با شرایط مقرر در این

فصل در آن نگهداری می شود. صاحب کالای تواند کالای کمرک شده متعلق به خود را به منظور انجام یا اتمام تشریفات کمرکی در انبار اختصاصی تحت نظارت نزدیکترین کمرک طبق شرایط مقرر در این فصل نگهداری کند.

نبره. شرایط فیزیکی انبار اختصاصی، نحوه اداره و زمان مجاز نگهداری و چگونگی سرشماری کالا و شیوه بازرسی از انبار به موجب آیین نامه ای است که ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط کمرک تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۲۸. کمرک در صورتی می تواند با انتقال و نگهداری کالا در انبار اختصاصی موافقت نماید که حقوق ورودی متعلق به آن تضمین شود و کالا از انواع مجاز و مجاز مشروط باشد. در صورتی که کالا از نوع مجاز باشد و یا مجوزهای لازم هنگام انتقال به انبار توسط واردکننده ارائه شود میزان تضمین معادل حقوق ورودی است. انتقال کالا به انبار اختصاصی با صدور پروانه عبور داخلی انجام می گردد.

ماده ۲۹. مدت مجاز توقف کالا، در انبارهای اختصاصی محدود به مهلتی مقرر در ماده (۲۴) این قانون نیست و مهلت آن از طرف کمرک ایران تعیین می شود.

در صورتی که تا پایان مهلت مقرر صاحب کالا نسبت به انجام تشریفات کمرکی اقدام نماید، به نحو ذیل اقدام می شود:

الف. چنانچه کالا از نوع مجاز باشد یا صاحب کالا مجوزهای لازم را اخذ و ارائه نماید، گمرک مکلف است حقوق ورودی متعلقه به کالا را از محل تضمین آن تأمین و پس از وصول، پروانه ورود قطعی صادر کند و برای صاحب کالا ارسال دارد.

ب. در مورد کالایی که مجوز لازم برای ترخیص آن اخذ و ارائه نشده است، مراتب به صاحب کالا اعلام و مقررات کالای متروکه در مورد آن اعمال می‌گردد و تضمین مانوده با توجه به شرایط مذکور در اجازه نامه تأسیس و مواد دیگر این فصل ابطال می‌شود.

ماده ۳۰. خارج کردن کالا از انبارهای اختصاصی صاحب کالا مستلزم انجام تشریفات گمرکی است در غیر این صورت موضوع مشمول مقررات قاچاق گمرکی می‌شود. مأموران گمرک حق دارند به صورت تصادفی کالای موجود در انبار اختصاصی را مورد رسیدگی و شمارش قرار دهند و مشخصات آنهارا با مندرجات دفاتر و اسناد و مدارک ورود و خروج تطبیق نمایند.

نمبره ۱. مسؤولیت از بین رفتن، کاهش یا آسیب دیدگی یا فساد کالا در انبارهای اختصاصی صاحب کالا بر عهده صاحب آن است که علاوه بر آن مسؤولیت پرداخت حقوق ورودی متعلقه را نیز دارد.

نمبره ۲. در صورتی که از بین رفتن کالاناشی از عوامل قوه قهریه (فورس ماژور) باشد صاحب کالا از پرداخت حقوق ورودی متعلقه معاف است.

ماده ۳۱. گمرک می‌تواند با انتقال کالای گمرک نشده به انبارها و سردخانه‌های عمومی رسمی، غیر از انبارهای گمرکی، موافقت نماید. مقررات این فصل شامل انبارها و سردخانه‌های عمومی رسمی نیز می‌باشد.

ماده ۳۲. به منظور نگهداری کالاهای گمرک نشده به جز کالای ممنوع، گمرک می‌تواند با تأسیس واحدهای گمرکی اختصاصی برای صاحبان کالاها و شرکتهای حل و نقل بین‌المللی با اخذ تضمین موافقت کند و مأموران لازم را جهت اجرای مقررات و انجام تشریفات گمرکی در این اماکن

مستقر نماید.

چگونگی انجام تشریفات گمرکی و نظارت‌های مربوطه با رعایت این قانون در آیین‌نامه اجرائی مشخص می‌گردد.

بخش پنجم. کالای متروکه، ضبطی (ضبط شده) و واگذاری به گمرک

ماده ۳۳. کالای متروکه موضوع ماده (۲۴) این قانون و کالای ضبطی و واگذاری به گمرک، توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی به عنوان مؤول فروش کالای متروکه و ضبطی با رعایت مقررات مربوطه به فروش می‌رسد.

نبره ۱. تا زمانی که کالا توسط سازمان یاد شده به فروش نرسیده است، صاحب کالا حق دارد پس از اعلام گمرک به سازمان مذکور برای انجام تشریفات قطعی گمرکی و ترخیص کالای خود نسبت به تسلیم اظهارنامه و یا تغییر عنوان اظهار با رعایت مقررات مربوطه و پرداخت کاسیه و جوه متعلقه و سایر هسزینیه‌های انجام شده اقدام نماید.

نبره ۲. کالایی که پس از متروکه شدن، به انبارهای سازمان یاد شده منتقل می‌گردد نیز مشمول مقررات تبصره (۱) این ماده می‌شود.

نبره ۳. اموال در اختیار ولی فقیه که در قوانین و مقررات مربوطه مشخص شده است پس از صدور حکم مراجع قضائی ذی صلاح با رعایت مقررات مربوطه به نهاد مأذون از سوی ولی فقیه تحویل می‌گردد.

ماده ۳۴. مرجع تحویل کیسرنده مکلف است در موقع تسلیم قبض انبار، تاریخ متروکه شدن کالا و اقدام برای فروش آن را با درج مفاد ماده (۲۴) این قانون در ظهر قبض انبار مشخص نماید.

نبره ۱. شرکت‌های حمل و نقل یا آورنده کالا مکلفند تاریخ تحویل کالا به انبارهای گمرکی، به‌مخین مفاد ماده (۲۴) را حداکثر ظرف پنج روز پس از تحویل کالا، به صاحب یا گیرنده کالا و در صورتی که صاحب یا گیرنده کالا مشخص نباشد به بانک واسطه یا فرستنده کالا اطلاع دهند. در صورتی که

شرکتهای حل و نقل یا آورنده کالا به تکلیف مقرر در این تبصره عمل نکنند مسؤول جبران خساراتی می باشند که از این راه به اشخاص ذمی نفع وارد می شود.

تبصره ۲. مکرک موظف است برای کالای هر ردیف دقرا نبار، اظهارنامه مکرکی تنظیم نماید و کالا را با حضور نماینده مرجع تحویل گیرنده مورد ارزیابی قرار دهد و مقدار، نوع، ارزش و سایر مشخصات آن را تعیین و در متن اظهارنامه قید کند و حقوق ورودی و هزینه های انجام خدمات مربوطه را نیز محاسبه نماید. محاسبه حقوق ورودی و هزینه های [هزینه های] کالای متروکه به مأخذ زمان تنظیم اظهارنامه به عمل می آید. فهرست این کالاها به همراه اظهارنامه های مربوط به سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی ارسال می گردد.

ماده ۳۵. هرگاه کالای متروکه از نوع کالای ممنوع باشد ارزیابان مکلفند بلافاصله برای آن صورت مجلس ضبط تنظیم نمایند و مکرک باید مراتب را به صاحب کالا و یا آورنده آن (در صورت مشخص نبودن نام و نشانی صاحب کالا) و همچنین در صورت معلوم نبودن آورنده به وسیله درج آگهی در یک روزنامه کثیرالانتشار ابلاغ نماید. در صورتی که صاحب کالا به عمل ضبط مکرک اعتراض داشته باشد می تواند ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ صورت مجلس ضبط یا درج در روزنامه، به مرجع قضائی محل مراجعه کند و مراتب را حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ مراجعه به مرجع قضائی با ارائه گواهی به مکرک مربوطه اعلام نماید. در غیر این صورت کالا به ضبط قطعی دولت درمی آید.

تبصره. کالای ضبط شده سر بیع الفساد و کالایی که نگهداری آن ایجاد هزینه اضافی یا خطر نماید اعم از این که ضبط، قطعی شده یا نشده باشد و همچنین کالایی که از تاریخ ضبط آن شش ماه گذشته ولی از طرف مرجع قضائی تعیین تکلیف نهائی نشده باشد طبق مقررات به فروش می رسد و وجه حاصل از فروش آن تا تعیین تکلیف نهائی به عنوان سپرده نگهداری می شود مگر آن که مرجع مزبور ادامه نگهداری عین کالا را تا تعیین تکلیف نهائی لازم بداند.

ماده ۳۶. کالای موجود در اماکن گمرکی که از طرف مرجع صلاحیتدار دستور توقیف آن داده می شود مشمول مقررات کالای متروکه است و مازاد حاصل از فروش در حدود دستور مرجع در توقیف می ماند. مواردی که به استناد ماده (۱۰) قانون مجازات اسلامی دستور توقیف داده شده است از این حکم مستثنی است.

ماده ۳۷. سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی موظف است بلافاصله پس از انجام تشریفات مذکور در مواد (۳۳) و (۳۴) این قانون با تنظیم صورت مجلس به دریافت کالای متروکه و ضبطی از مرجع تحویل گیرنده با تطارت گمرک و انتقال آن به انبارهای خود اقدام نماید.

نبره ۱. در مورد کالای بارکنجی، حداکثر ظرف یک هفته پس از اجرای تشریفات متروکه، کالا از بارکنج خارج و بارکنج خالی به مرجع تحویل گیرنده تحویل می گردد. خروج کالا با بارکنج با موافقت کتبی صاحب آن امکان پذیر است. چنانچه بارکنج مذکور از تاریخ تخلیه محموله، متروکه شود و به مدت دو ماه از گمرک خارج نشود، بارکنج مذکور نیز مشمول مقررات متروکه می گردد.

نبره ۲. پرداخت مازاد حاصل فروش کالای متروکه به صاحب کالا، مستلزم ارائه حواله ترخیصیه شرکت حل و نقل مربوطه است.

نبره ۳. مسؤلیت حفاظت و نگهداری کالا پس از تحویل به سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی با سازمان مذکور است.

نبره ۴. هزینه های انجام خدمات و سایر هزینه های کالاهای متروکه به هنگام خروج از اماکن گمرکی توسط سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی پرداخت و یا تعهد پرداخت می گردد.

نبره ۵. حداکثر هزینه انبارداری قابل تأمین از حاصل فروش، شش ماه است و بابت تفاوت هزینه انبارداری به عمده سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی می باشد.

بخش ششم. تشریفات و شرایط عمومی اظهار و ترخیص

ماده ۳۸. خروج کالا از اماکن گمرکی مستلزم انجام تشریفات گمرکی است. تشریفات گمرکی کالای ورودی در اولین گمرک مجاز انجام می شود. گمرک ایران گمرکهای مجاز برای انجام تشریفات مختلف گمرکی را اعلام می نماید.

نبره. تشریفات گمرکی کشتی، هواپیمایان و کان ریلی اعم از لکوموتیو و واکن خریداری یا اجاره شده از خارج براساس آیین نامه اجرایی این قانون تعیین می شود.

ماده ۳۹. تشریفات گمرکی به استثناء موارد مندرج در مواد (۴۰) و (۴۱) این قانون منوط به اظهار کالا با تسلیم اظهارنامه به شکل و تعداد نسخی که گمرک ایران تعیین می نماید توسط صاحب کالا یا نماینده قانونی وی انجام می شود. گمرک ایران مجاز است شکل، نحوه تنظیم اظهارنامه و تشریفات اظهار و ترخیص کالا را بر حسب ضرورت تغییر دهد.

نبره ۱. چگونگی تنظیم اظهارنامه، اسنادی که باید ضمیمه آن باشد، مراحل گردش اظهارنامه و طرز رسیدگی و ارزیابی آن در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین می گردد.

نبره ۲. صاحب کالا مسؤولیت صحت مندرجات اظهارنامه و اسناد تسلیمی به گمرک را بر عهده دارد.

نبره ۳. گمرک ایران شرایط تسلیم اظهارنامه و اظهار قبل از ورود کالا را تعیین می نماید.

ماده ۴۰. موارد زیر از تسلیم اظهارنامه معافند:

الف. کالایی که براساس کنوانسیونهای بین المللی لازم الاجراء، به موجب فرمهای خاص اظهار و ترخیص می گردد.

ب. کالاهای مسافری، هدیه و سوغات و همچنین نمونه های تجاری به تشخیص گمرک و کالاهای مشمول بندهای (الف)، (ح)، (خ)، (د)،

(ص) و (ع) ماده (۱۱۹) این قانون با صدور پته گمرکی، قابل ترخیص است.

پ. کالایی که به صورت کران بری (کابوتاژی) از مکرک مقصد خارج می شود.

ت. خروج کالای متروکه و ضبطی که به معرض فروش گذاشته شده و مشکلی به صورت تجلس فروش و قبض وصول بهای آن است.

ث. خروج کالای ضبطی توقیف شده در داخل کشور به طن قاجاق که به مکرک تحویل ولی مضمونیت آن مرتفع گردیده است.

ج. کالایی که صادرکننده از صدور آن منصرف شده است.

ماده ۴۱. نامه، روزنامه، مجله، کالانا (کاتالوک) و امثال آنها که به وسیله پست وارد شود و کیسه های حاوی نامه های پستی و بسته های مطبوعات در صورتی که از طرف مأموران پست کشورهای دیگر مهر و به مأموران پست ایران تسلیم شود و کیسه های مزبور حاوی بسته های کالا حتی به عنوان نمونه نباشد از تسلیم اظهارنامه و ارزیابی معاف است.

ماده ۴۲. در موارد استثناء و در خصوص کالای مورد نیاز فوری اعم از دولتی یا غیردولتی، مکرک می تواند با اجازه رئیس کل مکرک ایران و تعهد بالاترین مقام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مرتبط و با محاسبه وجوه متعلقه و صدور حکم، مجوز خروج کالا را صادر نماید. متقاضی تکلف است ظرف هفت روز اداری نسبت به انجام تشریفات کامل مکرکی اقدام نماید.

ماده ۴۳. در مواردی که صاحب کالا یا نماینده قانونی وی شماره تعرفه صحیح کالای خود را نداند می تواند قبل از تنظیم اظهارنامه با ارائه اسناد مالکیت و پرداخت هزینه تعیین تعرفه، نظر مشورتی مکرک را استعلام نماید. این تعرفه بندی وقتی برای طرفین الزامی است که به درخواست ذی نفع به کمیسیون رسیدگی به اختلافات مکرکی ارجاع و تعیین شود. اشخاصی که می خواهند کالا به خارج سفارش دهند نیز می توانند شماره تعرفه کالا و شرایط ورود آن را با ارسال نمونه و پیش برگ (پروفرم) و میان مشخصات کالا و تصریح به این که کالا حد اکثر تا چه مدت به ایران می رسد از مکرک ایران استعلام نمایند. این تعرفه بندی وقتی برای مکرک الزامی است که به تأیید کمیسیون رسیدگی به اختلافات مکرکی برسد و کالای مورد

بحث برای یک بار کشایش اعتبار و تا یک سال بعد از ابلاغ رأی توسط استعلام کننده، کشایش اعتبار یا وارد شود.

نبره ۵. در مواردی که کمرک، کالای اظهار شده را تعیین تعرفه می‌کند در صورت تغییر تعرفه، براساس تشخیص جدید کمرک فقط به اخذ ماده التفاوت اقدام می‌شود و مشمول پرداخت جریمه نیست.

ماده ۴۴. در مواردی که حقوق ورودی از روی وزن کالا دریافت می‌شود، وزن کالا، وزن ناخالص با تمام لفاف ها و ظروف درونی و بیرونی به حال و وضع عادی هنگام اظهار در کمرک منهای وزن تقریبی ظرف است که نسبت آن با وزن ناخالص کالا با توجه به نوع لفاف و ظرف توسط هیأت وزیران تعیین می‌شود.

نبره ۶. اوزان تقریبی تعیین شده شامل لفاف هایی که کالا را به صورت ناقص پوشاند نیست جز در مورد کالایی که بسته بندی آنها در عرف از این ویژگی برخوردار است وزن خالص تخمینی در مورد کالایی که به صورت فله وارد می‌شود پذیرفته نیست. در این موارد وزن خالص کالا براساس روش های متداول بین المللی مانند محاسبه آنچور کشتی تعیین می‌گردد.

ماده ۴۵. در مواردی که بین کمرک و اظهار کننده جز در موارد مجاز، مشروط یا ممنوع بودن کالا اختلاف حاصل شود و ترخیص کالا براساس نظر کمرک مستلزم پرداخت مبلغی بیش از آنچه اظهار شده است گردد، اظهار کننده می‌تواند حقوق ورودی را براساس اظهار خود، نقدی و به طور قطع پرداخت و تفاوت و جریمه احتمالی را به صورت سپرده نقدی یا ضمانتنامه بانکی تودیع و کالا را ترخیص کند.

نبره ۱. در مواردی که صاحب کالا به اظهار اعلام نظر قطعی کمرک از ترخیص کالا خودداری کند، در صورتی که نظر قطعی کمرک مؤید پرداخت مبلغی بیش از اظهار صاحب کالا نباشد، کالا از تاریخ اظهار تا تاریخ اعلام نظر قطعی و نهایی کمرک به صاحب کالا، از پرداخت انبارداری معاف است. برای مدتی که با تشخیص کمرک، مقررات یادستورهای دولتی به نفع مانع از ترخیص کالا می‌شود صاحب کالا از پرداخت هزینه

انبارداری معاف است و مراتب نیز به مرجع مسؤول تحویل گیرنده کالا اعلام می شود.

نبره ۲. هزینه انبارداری موضوع این ماده جز در مواردی که مرجع تحویل گیرنده به هر دلیل قادر به تحویل کالا نباشد از محل اعتباری که همه ساله در قانون بودجه به این منظور پیش بینی می شود تاسیس و توسط گمرک به مرجع تحویل گیرنده پرداخت می شود. بار مالی اضافی ناشی از اجرای این قانون از محل درآمدهای حاصل از اجرای آن تأمین می گردد.

ماده ۴۶. اگر صاحب کالا، کالای خود را اظهار کرده باشد، چنانچه بخواهد تمام یا قسمتی از کالای خود را تحت عنوان دیگری اظهار نماید مشروط بر آن که کالا از گمرک خارج نشده باشد و جریمه های متعلقه مربوط به اظهار خلاف اولیه را پرداخت نماید، اظهار جدید آن پذیرفته می شود. نبره ۱. تغییر عنوان به عبور داخلی شخصی با رعایت ماده (۱۲۳) این قانون مکول به موافقت گمرک است.

نبره ۲. در مواردی که اظهار صاحب کالا مشمول مقررات قاجاق کرده صاحب آن، حق تبدیل عنوان اظهارنامه را ندارد.

بخش، هتمم، رویه های گمرکی

فصل اول. کالاهای ورودی

ماده ۴۷. کالای واردی به قلمرو گمرکی را می توان برای یکی از منظورهای زیر اظهار کرد:

الف. ورود قطعی

ب. ورود موقت

پ. ورود موقت برای پردازش

ت. مرجوعی (اعاده به خارج از کشور)

ث. عبور خارجی

ج. عبور داخلی

عملیاتی که از طرف کمرک و اشخاص ذمی ربط نسبت به اظهارنامه و کالای مربوط به آن انجام و منتهی به صدور پروانه کمرک در موارد بندهای (الف) تا (ث) این ماده می‌گردد تشریفات قطعی کمرکی و در مورد بند (ج) تشریفات غیر قطعی کمرکی تلقی می‌شود.

مبحث اول. ورود قطعی

ماده ۴۸. ورود قطعی، رویه کمرکی است که براساس آن کالاهای وارده برای استفاده در داخل قلمرو کمرکی با پرداخت حقوق ورودی و هزینه‌های انجام خدمات و با انجام کلیه تشریفات، ترخیص می‌شود.

ماده ۴۹. در مواردی که کالا در حین حمل از مبدأ تا هنگام تحویل به مرجع تحویل گیرنده کالا یا مدت توقف در انبارهای کمرکی آسیب دیده یا ضایع یا فاسد شود، صاحب کالای می‌تواند تقاضا کند کالا را با پرداخت تمام هزینه‌های انجام خدمات و انجام تشریفات کمرکی از کشور خارج و یا آن را بلاعوض به دولت واگذار کند و یا قیمت آسیب دیده یا فاسد شده را تخلیک کرده و با پرداخت هزینه‌های انجام خدمات، فقط حقوق ورودی قسمت سالم را بپردازد و از ترخیص بقیه به نفع دولت صرف نظر نماید. در صورتی که تخلیک قسمت سالم مقدور نباشد یا تخلیک آن موجب آسیب دیدگی یا فساد بیشتر کالا شود، کمرک اجرائی می‌تواند به تقاضای صاحب کالا با تنظیم صورت تجلیسی که به تأیید کمرک ایران می‌رسد متناسب با آسیب دیدگی و فساد، ارزش کالا را تعیین و براساس آن حقوق ورودی را محاسبه و وصول نماید. چنانچه حقوق ورودی مذکور براساس وزن دریافت شود در این صورت به نسبت آسیب دیدگی یا فساد در حقوق ورودی تخفیف داده می‌شود. در صورتی که مرجع تحویل گیرنده موجب آسیب دیدگی کالا شود قسمت آسیب دیده از پرداخت هزینه‌های انجام خدمات معاف می‌گردد.

مبحث دوم، ورود موقت

ماده ۵۰، ورود موقت، رویه کمکی است که براساس آن کالاهای معینی می‌تواند تحت شرایطی به طور موقت به قلمرو کمکی وارد شود. این کالاها باید ظرف مهلت معینی که گمرک ایران تعیین می‌نماید بدون این که تغییری در آن ایجاد شود خارج گردد. تغییرات ناشی از استهلاك از این حکم مستثنی است.

نمبره، فهرست کالاهای مشمول رویه ورود موقت و همچنین تشریفات، تضمین‌ها و سایر مقررات مربوطه با رعایت این قانون در آیین‌نامه اجرایی تعیین می‌گردد.

مبحث سوم، ورود موقت برای پردازش

ماده ۵۱، ورود موقت برای پردازش، رویه کمکی است که براساس آن کالاهای معینی می‌تواند به طور موقت به قلمرو کمکی وارد شود، تا ساخت، تکمیل، تعمیر یا فرآوری شده و پس صادر شود. این رویه همچنین شامل موادی از قبیل تسبیح‌کننده‌ها (کاتالیست‌ها) که در ساخت، تکمیل و فرآوری مصرف می‌شود نیز می‌گردد. کالاهای گلگی از قبیل روان‌کننده‌ها و ابزارآلات مشمول رویه ورود موقت برای پردازش نیست. محصولات به دست آمده محصولاتی می‌باشند که از ساخت، تکمیل، فرآوری و تعمیر کالاهایی که برای آنها مجوز استفاده از رویه ورود موقت برای پردازش اخذ شده به دست می‌آیند.

نمبره ۱، سقف زمانی ورود موقت برای پردازش به تکلیک گروه کالایی مختلف بایشهاد مشترک وزار تخانه‌های تولیدی ذی ربط، گمرک ایران، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌گردد.

نمبره ۲، نحوه اجرای این ماده در حدود مقررات این قانون، در آیین‌نامه اجرایی تعیین می‌گردد.

مبحث چهارم. مرجموعی

ماده ۵۲. مرجموعی رویه ای است که بر اساس آن کالای وارده موجود در گمرک را تا هنگامی که با اجرای مقررات متروکه به فروش نرسیده است می توان به عنوان اعاده به خارج به گمرک اظهار و ترخیص نمود.

تبصره. نحوه اجرای این ماده در حدود مقررات این قانون در آیین نامه اجرایی تعیین می گردد.

مبحث پنجم. عبور خارجی

ماده ۵۳. عبور خارجی کالا رویه گمرکی است که بر اساس آن کالایی به منظور عبور از قلمرو گمرکی از یک گمرک مجاز وارد و از گمرک مجاز دیگری، تحت نظارت گمرک خارج شود.

تبصره. شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی، میزان تضمین و اسناد لازم بر اساس آیین نامه اجرایی این ماده است که در حدود مقررات این قانون به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، راه و شهرسازی و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۵۴. هرگاه در گمرک ورودی در کالای عبوری نسبت به اظهارنامه کسری مشاهده شود صور تجلس تنظیم و اظهارنامه و پروانه عبوری بر اساس آن اصلاح و کالا عبور داده می شود. کالای اضافی از همان نوع مازاد بر پنج درصد (۵٪) و کالای اضافی غیر هم نوع مشمول تبصره (۲) ماده (۱۰۸) این قانون می گردد. در این صورت با رعایت مقررات مربوطه اجازه اصلاح اسناد و عبور کالا داده می شود.

ماده ۵۵. در موارد استثنائی که ظن قوی به تخلف وجود دارد و بر اثر کتترل های گمرکی در مسیر عبور، احتلائی بین محموله و پروانه عبور کشف شود، در مورد کالای اضافی نسبت به ضبط کالا و در مورد کالای کسری و مغایر، طبق مقررات قاپاق اقدام می شود.

نبره پنجاه برای نیروی انتظامی در طول مسیر عبور کالا طبق قومی قاچاق نسبت به محموله عبوری به وجود آید یا بانک مهر و موم و پلمب کامیون یا بارکج با هرگونه دخل و تصرف در کالای عبوری مواجه گردد، فک مهر و موم و پلمب و بازرسی محموله فقط با حضور نماینده گمرک و تنظیم صورتجلسه امکانپذیر است.

ماده ۵۶. هرگاه در موقع رسیدگی به کالای عبوری در گمرک خسروچی مشاهده شود که مهر و موم و پلمب از بین رفته است، گمرک با حضور نماینده شرکت حل و نقل و یا راننده محتویات بسته را رسیدگی و با پروانه عبور تطبیق مینماید. در صورتی که احتمالی مشاهده نشود اجازه خروج داده میشود و نسبت به ابطال تضمین یا تعهد اقدام نمیکرد. هرگاه مهر و موم و پلمب به طور عمدی شکسته و در محتویات دخل و تصرف شده باشد در اینصورت طبق مقررات قاچاق رفتار میشود.

نبره در مواردی که بر اثر کتلهای گمرکی در مرز خروج، کالایی اضافه یا کسری یا مغایر نسبت به پروانه گمرکی کشف شود، در صورت سالم بودن مهر و موم و پلمب و محفظه حل بار و احراز عدم سوء نیت اجازه تخلیه کالا در انبارهای گمرکی با تنظیم صورتجلسه یا خروج کالا از قلمرو گمرکی صادر نمیکرد و تضمین مسترد یا تعهد استقاظ میشود.

ماده ۵۷. هرگاه کالای عبوری تا پایان مدت اعتبار پروانه از قلمرو گمرکی خارج یا به گمرک تحویل نگردد، کالا مشمول مقررات قاچاق گمرکی میشود. نبره ۱. در صورتی که برای گمرک محرز گردد کالا به علل قوه قهریه (فارس ناژور) از بین رفته است، تضمین یا خزده مسترد و تعهد یا خزده از درجه اعتبار ساقط میشود. همچنین در موارد عذر موجه، تضمین به میزان حقوق ورودی کالای خارج یا تحویل نشده به درآمد قطعی گمرک منظور نمیکرد. نبره ۲. گمرک میتواند با اخذ جریمه انتظامی موضوع ماده (۱۰۹) این قانون اجازه تحویل کالا به مرجع تحویل گیرنده را صادر نماید، مشروط بر اینکه با نظر گمرک حداکثر تا سه روز از مهلت اعتبار پروانه عبور خارجی، کالا به گمرک مقصد تحویل شده باشد.

ماده ۵۸، مسؤولیت عبور دهنده (ترانزیت کننده) در پرداخت جرائم متعلقه، مطالبات گمرک و مجازات های ناشی از عدم تحویل یا خروج کالا محدود به میزان تعهدات و یا تضمینات مأخوذه برای صدور پروانه عبور نیست.

مبحث ششم، عبور داخلی

ماده ۵۹، عبور داخلی، رویه گمرکی است که بر اساس آن کالای گمرک نشده از یک گمرک مجاز به گمرک دیگر و یا سایر اماکن تحت نظارت گمرک منتقل میگردد تا تشریفات قطعی گمرکی آن در مقصد انجام شود. حسب آنکه عبور داخلی کالا بنا بر درخواست متقاضی یا تصمیم گمرک باشد به ترتیب عبور داخلی شخصی و یا عبور داخلی اداری نامیده میشود.

نبره ۵، شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی، میزان تضمین و اسناد لازم در حدود مقررات این قانون در آیین نامه اجرایی تعیین می شود.

ماده ۶۰، گمرک میتواند در صورت تراکم در انبارهای گمرکی، با صدور حکم (دستور اداری)، بارکنج های مرموم و پلمب شده را تحت عنوان عبور داخلی اداری به انبارهای گمرکی دیگر منتقل نماید. مسؤولیت کسری، آسیب دیدگی و فقدان کالا بجز [در موارد قوه قهریه (فوس ماژور)] در صحن عبور داخلی اداری با گمرک است.

نبره ۱، هزینه های حل و انجام خدمات مربوط به عبور داخلی اداری در غیر موارد قوه قهریه (فوس ماژور) بر عهده گمرک است و از صاحب کالا دریافت نمیشود. مرجع تحویل گیرنده مکلف است کالای موضوع عبور داخلی را در مقابل خطرات ناشی از تصادف و آتش سوزی بیمه نماید و حق بیمه مربوطه را به هنگام ترخیص از صاحب کالا وصول کند.

نبره ۲، عبور داخلی شخصی کالا منوط به قبول درخواست از طرف گمرک مبدأ عبور است. مسؤولیت کسری، آسیب دیدگی و فقدان کالا در صحن عبور داخلی شخصی با اظهار کننده است.

نمبره ۳. گمرک مکلف است برای کالایی که در اسناد حمل آن محل تحویل یکی از شهرهای داخلی ذکر شده است به شرط اینکه در شهر مزبور گمرک مجاز و مناسب وجود داشته باشد به تقاضای شرکت حمل و نقل و با انجام تشریفات مربوطه، پروانه عبور داخلی به صورت حل یکسره صادر نماید.

نمبره ۴. به منظور بهره برداری از ظرفیتهای خالی گمرکها و مناطق ویژه اقتصادی و کاهش رسوب کالا در مبادی ورودی، گمرک حسب درخواست سازمان مسئول منطقه مکلف است با عبور کالا به گمرکها و مناطق ویژه موافقت نماید. بدیهی است منطقه مربوطه هزینه های انتقال را در ابتداء متقبل میشود تا در صورت مراجعه صاحب کالا از وی وصول نماید. مسؤلیت حفظ و نگهداری کالا بر عهده عبور دهنده و مرجع تحویل گیرنده ذیربط است.

ماده ۶۱. هرگاه در گمرک مبدأ عبور داخلی، نسبت به اظهار، کسری مشاهده شود صور تجلس تنظیم و اظهارنامه و پروانه عبوری بر این اساس اصلاح و کالا عبور داده میشود. در صورتی که در گمرک مبدأ در نتیجه ارزیابی کالای عبور داخلی نسبت به اظهار شرکت حمل و نقل یا صاحب کالا، کالای اضافی، ممنوع مزاد برنج درصد (۵٪) یا کالای اضافی غیر ممنوع مشاهده شود به ترتیب مشمول تبصره (۲) ماده (۱۰۸) این قانون و مقررات قاچاق گمرکی میگردد.

ماده ۶۲. هرگاه کالای عبور داخلی به طور کلی یا جزئی در مهلت مقرر به گمرک مقصد واصل نشود جز در موارد قوه قهریه (فورس ماژور)، مشمول مقررات قاچاق میگردد.

نمبره. در موارد خاص از قبیل معاذیری مانند بیماری و تصادف و پیشامدهای ناگوار که در آییننامه اجرایی به تصویب هیأت وزیران میرسد، گمرک میتواند با اخذ جریمه انتظامی موضوع ماده (۱۰۹) این قانون به صدور اجازه تحویل کالا به مرجع تحویل گیرنده اقدام نماید، مشروط بر اینکه حداکثر تا پنج

روز با نظر کمرک از مهلت اعتبار پروانه عبور داخلی به کمرک مقصد، تحویل شود.

ماده ۶۳. در مواردی که کالای عبور داخلی با کسری، تحویل کمرک مقصد گردد، در صورت سالم بودن مهر و موم و پلمب و محفظه حل بار و عدم دخل و تصرف مشمول مقررات کسر تخلیه می‌شود.

کالای عبوری در صورت دخل و تصرف در مهر و موم و پلمب و مشاهده کسری، مشمول قاقاق کمرکی است. در صورتی که کسری و فک مهر و موم و پلمب، ناشی از قوه قهریه (فورس ماژور) باشد تضمین و تعهد، ابطال می‌شود.

فصل دوم. کالاهای صدوری

مبحث اول. صدور قطعی

ماده ۶۴. صدور قطعی، رویه کمرکی است که براساس آن کالای داخلی به منظور فروش یا مصرف از کشور خارج می‌شود.

نبره. شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی و اسناد لازم در حدود مقررات این قانون در آیین نامه اجرایی تعیین می‌گردد.

ماده ۶۵. ترخیص کالای صدور قطعی که بدون استفاده به کشور بازگشت داده می‌شود منوط به ارائه اسناد صدور مربوطه و حسب مورد گواهی‌های

قرنطینه‌های بهداشتی و ایمنی و بازپرداخت وجوه دریافتی و اعاده امتیازات استفاده شده و جوایز صادراتی بابت صدور کالا است.

نبره. ترخیص کالای برگشتی که در خارج مورد استفاده یا تعمیر قرار گرفته، طبق شرایطی است که در حدود مقررات این قانون در آیین نامه

اجرایی تعیین می‌شود.

مبحث دوم. اسرداد حقوق ورودی

ماده ۶۶. حقوق ورودی اخذ شده از عین کالای وارداتی که از کشور صادر می‌گردد و مواد، کالاهای مصرفی و لوازم بسته‌بندی خارجی به کار

رفته یا مصرف شده در تولید، تکمیل یا بسته بندی کالای صادر شده با رعایت مقررات این قانون و آیین نامه اجرایی آن با تأخذ زمان ورود کالا باید به صادرکننده مسترد گردد.

نبره ۱. کالاهایی که به منظور صادرات، به مناطق آزاد یا مناطق ویژه اقتصادی حل می گردد چنانچه برابر قوانین و مقررات از این مناطق صادر شود مشمول مقررات استرداد می گردد.

نبره ۲. حقوق ورودی تسریع کننده با (کاتالیست ها) که لازمه واکنش شیمیایی است مشمول استرداد می گردد ولی ابزار آلات و مواد روان کننده و همانند آنها که فقط به عنوان کمک در تولید کالای صادراتی مورد استفاده و مصرف قرار می گیرد شامل مقررات استرداد نیست.

نبره ۳. استرداد می تواند توسط اشخاصی غیر از واردکننده کالاهای مذکور نیز درخواست شود.

نبره ۴. مهلت درخواست استرداد حقوق و عوارض ورودی مواد به کار رفته در کالاهای صادر شده سه سال از تاریخ امضاء پروانه یا پته گمرکی کالای ورودی است. روز امضاء پروانه یا پته گمرکی و روز تسلیم تقاضای استرداد به گمرک ایران جزء این ایام محسوب نمی شود.

ماده ۶۷. به منظور تسهیل شناسایی و انطباق کالا و مواد وارداتی به کار رفته در کالای صادراتی، صادرکننده باید همزمان با تسلیم اظهارنامه صادراتی، موضوع استرداد را با قید شماره پروانه ورودی مربوط به گمرک صدور اعلام کند و گمرک موظف است تشریفات ارزیابی کالای صادراتی را به طور کامل انجام دهد و نتیجه را در نظر اظهارنامه صادراتی قید نماید.

نبره. اسناد و مدارک مورد نیاز گمرک جهت انجام مراحل استرداد حقوق ورودی در آیین نامه اجرایی این قانون مشخص می گردد.

ماده ۶۸. استرداد بر اساس ارزش گمرکی و تأخذ حقوق ورودی مندرج در اسناد گمرکی در زمان ورود محاسبه می شود. در صورتی که بخشی از وجوه دریافتی بابت ورود کالا توسط سازمانهای غیر از گمرک وصول شود، گمرک مراتب را جهت استرداد به سازمانهای مذکور اعلام می نماید. گمرک و

سایر سازمانهای وصول کننده باید همه ساله بودجه لازم برای استرداد را در بودجه سالانه منظور نمایند.

ماده ۶۹. چنانچه کالای تولید داخلی به اشخاصی که در واردات کالای مشابه خارجی معافیت دارند فروخته شود، وجوه پرداختی برای ورود کالا، مواد، اجزاء و قطعات بهکار [به کار] رفته در تولید آن نیز طبق مقررات این قانون به فروشنده مسترد میگردد.

ماده ۷۰. هرگونه استردادی که براساس اسناد غیر واقعی انجام گیرد و در رسیدگیهای گمرک کشف شود مشمول تبصره (۱) ماده (۱۴۳) این قانون است.

مبحث سوم. صدور موقت

ماده ۷۱. صدور موقت، رویه گمرکی است که به موجب آن کالاهای مجاز برای اهداف معینی شامل ساخت، پردازش، تعمیر، تکمیل، شرکت در نمایشگاه یا به عنوان وسایل نقلیه برای استفاده شخصی یا تردد بین ایران و کشورهای دیگر یا ماشین آلات و تجهیزات برای انجام خدمات فنی و مهندسی به طور موقت و ظرف مهلت معینی که در آیین نامه اجرایی این قانون مشخص می شود به خارج از کشور صادر و پس به کشور بازگردانده شود.

تبصره. شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی، اسناد لازم و تضمین در حدود مقررات این قانون در آیین نامه اجرایی تعیین می گردد.

ماده ۷۲. در صورتی که کالاتا پایان مهلت، بازگشت داده نشود نسبت به وصول تضمین یا پیگیری اجرای تعهد اقدام می شود. در مورد کالاهایی که صدور قطعی آنها ممنوع یا مجاز مشروط باشد طبق مقررات قاجاق عمل می شود.

تبصره ۱. کالای صدور موقت که در مهلت مقرر به کشور بازگشت داده نشود و رویه آن طبق مقررات قانونی به صادرات قطعی تبدیل شود، مشمول چگونگی استرداد و تسهیلات صادرات قطعی نمی شود.

نمبره ۲، چنانچه تا ده روز پس از انقضاء مهلت مقرر، کالا به گمرک تحویل گردد گمرک می تواند با اخذ جریمه موضوع ماده (۱۰۹) این قانون اقدام نماید.

ماده ۷۳، هرگاه در موقع بازگشت کالا مهر و موم و پلمب یا علائم دیگری که از طرف گمرک روی بسته یا محتویات بسته های ضروری الصاق گردیده است از بین رفته باشد و تشخیص عین کالا برای گمرک ممکن نباشد کالای مورد بحث مانند کالایی که به کشور وارد می شود محبوب و مقررات کالای ورودی درباره آن اجراء می گردد.

ماده ۷۴، کالای صدور موقت هنگام بازگشت از پرداخت حقوق ورودی معاف است. قطعات، قسمت ها و لوازمی که هنگام تعمیر تعویض شود و یا قطعه جدیدی به کالا اضافه یا ملحق شود، مشمول پرداخت حقوق ورودی است.

نمبره ۷۴، چنانچه تعویض قطعات اصلی یا الحاق قطعات جدید به حدی باشد که کالا اصالت خود را از دست بدهد، ترخیص آن مستلزم طی تشریفات واردات قطعی و پرداخت حقوق ورودی به میزان مابه التفاوت ارزش کالای وارداتی و صادراتی است.

ماده ۷۵، دامیانی که برای تعلیف به طور موقت از کشور خارج می شوند، مشمول رویه صدور موقت است و این دامها و نتاج آنها از پرداخت حقوق ورودی معاف می باشند.

تشریفات خروج و برگشت این دامها تابع مقررات آیین نامه تعلیف اغنام و احشام مصوب هیأت وزیران است.

فصل سوم، سایر رویه ها

مبحث اول، کالای مسافری

ماده ۷۶، منظور از مسافر در این قانون شخصی است که با گذرنامه یا اجازه عبور یا برگ تردد از راههای مجاز به قلمرو گمرکی وارد یا از آنها خارج

می شود. اشخاص زیر مسافر تلقی میگردند:

الف. شخص غیر متقیم ایران که به طور موقت به قلمرو مکرکی وارد یا از آن خارج می شود.

ب. شخص متقیم ایران که از قلمرو مکرکی کشور خارج (مسافر خروجی) یا به آن وارد (مسافر ورودی) می شود.

نبره ۱. مسافران خروجی از قلمرو مکرکی به مقصد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مشمول مقررات این ماده نیستند و در صورتی که از طریق مناطق مذکور از کشور خارج شوند، موظفند کالای همراه خود را به مکرک اظهار نمایند.

نبره ۲. شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی و میزان معافیت کالای شخصی همراه مسافر و امور مربوط به مسافر در حدود مقررات این قانون در آیین نامه اجرایی تعیین می گردد.

ماده ۷۷. مسافران غیر متقیم ایران می توانند علاوه بر لوازم شخصی که به طور قطعی قابل ترخیص است، اشیائی از قبیل جواهرآلات شخصی، اشیاء قابل حل از جمله دوربین عکاسی و فیلمبرداری با مقدار تناسب فیلم و نوار یا ملزومات آن، پروژکتور فیلم یا اسلاید، دوربین چشمی، آلات موسیقی، ضبط و پنخش به همراه نوار و لوح فشرده، گیرنده رادیویی، تلویزیون، ماشین تحریر، ماشین حساب، رایانه شخصی، کالکد بچه، صندلی چرخدار (ولپچر)، لوازم و تجهیزات ورزشی، تلفن همراه، جعبه وسایل کلههای اولیه، تجهیزات پزشکی قابل حل مورد نیاز مسافر و قایق پارویی را که بر اساس آیین نامه اجرایی تعیین می گردد طبق رویه ورود موقت با ارائه تضمین به قلمرو مکرکی وارد نمایند.

ماده ۷۸. مسافران غیر متقیم ایران می توانند وسیله نقلیه شخصی خود را با رعایت مقررات مربوطه طبق رویه ورود موقت به قلمرو مکرکی کشور وارد نمایند. ایرانیان متقیم خارج در صورتی می توانند از مقررات این ماده استفاده نمایند که قبل از ورود به ایران حداقل سه ماه در خارج از کشور اقامت داشته باشند.

نمبره ۱. وسیله نقلیه در مدت اعتبار پروانه ورود موقت، می‌تواند بعد از ثبت تاریخ و کنترل های لازم از راه های مجاز خارج و وارد گردد.

نمبره ۲. چنانچه ثابت گردد وسایل شخصی یا وسیله نقلیه شخصی مسافران غیرمقیم ایران که ورود موقت شده، خسارت کلی دیده است، مرجوع کردن آن به شرط واگذاری به گمرک لزومی ندارد.

مبحث دوم. پیک سیاسی و بسته های پست سیاسی

ماده ۷۹.

الف. پیک سیاسی، شخصی است که از طرف وزارت امور خارجه دولت متبوع خود دارای حکم و حامل نوشته های رسمی به عنوان سفارتخانه یا نمایندگیهای آن دولت در کشور های خارجی یا سازمانهای بین المللی است و یا حامل نوشته های سفارتخانه یا نمایندگیهای مزبور به عنوان وزارت امور خارجه دولت متبوع خود و یا حامل نوشته های رسمی سفارت یا نمایندگی دولت خود، در یک کشور به عنوان سفارتخانه یا نمایندگیهای دیگر همان دولت در کشور ثالث باشد.

ب. بسته پست سیاسی عبارت است از بسته محتوی اسناد، اشیاء مورد استفاده رسمی و یا نوشته های رسمی دولتی، که به محسوس وزارت امور خارجه یا نمایندگیهای سیاسی دولت جمهوری اسلامی ایران یا دول خارجه محسوس و پمب شده و

عبارت «تسریع در ارسال پیک رسمی» (OFFICIELLE EXPEDITION)

(COURRIER DIPLOMATIQUE) و یا هر جمله دیگری که دارای همان مفهوم باشد روی آن نوشته و به وسیله پیک

سیاسی حل شود.

نمبره ۱. بسته پست سیاسی که همراه پیک سیاسی نیست و به عنوان بار حمل می شود، نیازی به ورقه مخصوص پیک سیاسی و رواید ندارد و

ترخیص آنها در صورت دارا بودن شرایط لازم بسته‌های پست سیاسی، بلا مانع است.

نمبره ۲. دستور العمل اجرایی مربوط به این بخش بر اساس قانون مربوط به قرارداد وین درباره روابط سیاسی مصوب ۲۱ / ۷ / ۱۳۴۳ در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین می‌گردد.

ماده ۸۰. به کنسولگریهای کشورهای خارجی در ایران. به شرط [به شرط] معادل متقابل، حق ارسال و دریافت بسته‌های پست سیاسی به وسیله پیک سیاسی داده می‌شود و در این صورت کلیه شرایط مقرر در این مجتذ درباره آنها رعایت می‌گردد. پیک سیاسی وارده به کشور باید علاوه بر گذرنامه سیاسی دارای ورقه مخصوص پیک سیاسی صادره از طرف فرستنده بسته‌های پست سیاسی باشد و ورقه مزبور باید رواید مخصوص پیک سیاسی داشته باشد. این رواید فقط از طرف وزارت امور خارجه در تهران یا سفارتخانه‌های دولت جمهوری اسلامی ایران در خارج صادر می‌شود.

مجتذ سوم. مرسولات پست بین المللی

ماده ۸۱. مرسولات پستی کلیه اشیائی است که بر طبق قوانین پستی کشور یا اتحادیه جهانی پست توسط پست قبول، مبادله و توزیع می‌شود و شامل مراسلات و امانات به شرح ذیل است:

الف. مراسلات پستی، نامه، کارت پستال، مطبوعات، نمونه‌های تجارتي، نوار و لوح فشرده پر شده و مانند آنها است.

ب. امانات پستی، کلیه بسته‌های پستی است به استثناء مراسلاتی که از لحاظ بسته بندی، وزن و گرایه پستی تابع ضوابط خاص خود باشد.

اول. مبادله کیه‌های مرسولات پستی

ماده ۸۲. کیه‌های پستی حاوی مرسولات پستی باید هنگام ورود به گمرکهای مرزی و ارسال به خارج در دفاتر مبادله پستی به وسیله گمرک، نظارت و

مهر و موم و پلمب گردد.

دوم. مرسولات ارسالی به خارج کشور

ماده ۸۳. کلیه مرسولات ارسالی به خارج از کشور که مشمول نظارت گمرکی است باید با فرم های ۲۲CN، ۲۳CN، ۷۱CP و ۷۲CP که توسط ارسال کننده تکمیل میشود همراه باشد فرم های یاد شده که اظهارنامه های گمرکی مرسولات پستی تلقی و بررسی کسرسی براساس آن انجام می شود توسط ادارات پست در اختیار فرستنده قرار می گیرد.

در واحد های پستی که واحد گمرکی وجود دارد، نمایندگان گمرک بر مرسولات پستی مشمول مقررات گمرکی نظارت می کنند و با همریا باروش های خودکاری که از ناحیه گمرک ایران تجویز و مورد اجرا گذاشته می شود ممهور می نمایند.

نبره. واحد خدمات پستی، نهادی دولتی یا خصوصی دارای مجوز از دولت است که خدمات بین المللی پستی ارائه می کند.

ماده ۸۴. گمرک ایران میتواند در صورت درخواست پست جمهوری اسلامی ایران تمام یا بخشی از وظایف مربوط به پذیرش مرسولات پستی به خارج از کشور را پس از احراز شرایط لازم با اعطای نیابت به پست جمهوری اسلامی ایران برای مدت معینی واگذار نماید.

ماده ۸۵. در هر نقطه از کشور که دفتر مبادله مرسولات پستی خارجی دایر است گمرک نیز باید در آنجا مستقر شود و انجام وظیفه نماید.

نبره ۱. دفاتر مبادله مرسولات پستی خارجی با اطلاع و موافقت گمرک ایران تأسیس می شود.

نبره ۲. پست جمهوری اسلامی ایران مکلف است تمامی امکانات اداری لازم جهت استقرار گمرک را تأمین نماید.

ماده ۸۶. گمرک در دفاتر مبادله مرسولات پستی، مرسولات قبول شده را با توجه به فرم های ۲۲CN، ۲۳CN، ۷۱CP و ۷۲CP همراه

آنها کنترل و در صورت وجود تردید می تواند جهت تطبیق محتوی با فرم همراه مرسوله از مأمور پست دفتر مبادله درخواست نماید که آنها را باز

لند و در صورت عدم تطبیق، مرسوله برگشت داده می شود و چنانچه جزء کالای ممنوع الصدور باشد ضبط و طبق مقررات مربوطه اقدام می شود.

لمرک بر مرسولات ارسالی به خارج از کشور با مهر و موم و پلمب کیسه ها نظارت می کند.

نبره ۱. تمرکز ضمن نظارت در امر ارسال مرسولات پستی، علاوه بر مهر و موم نمودن کیسه ها، فرم بارنامه های کیسه ها و امانات محتوی آنها را به مهری که از طرف لمرک ایران تعیین می شود مهور می نماید.

سوم. مرسولات وارده از خارج کشور

ماده ۸۷. در صورتی که مرسولهای از نظر لمرک مشکوک باشد می تواند از مأمور پست بخواهد که آن را باز نماید. در این مورد فرم مخصوص حاکی از باز شدن و تعیین مشخصات کالا طبق نمونه تعیین شده از ناحیه لمرک ایران، به بسته مزبور الصاق می شود.

نبره ۱. چنانچه نامه یا مرسوله ای که اداره پست مجاز به باز کردن آن نیست به نظر لمرک مشکوک باشد طبق ماده (۲۳) آیین نامه اجرایی مواظقتنامه امانات پستی عمل می شود. این رویه در مورد مرسولات به مقصد خارج از کشور نیز لازم الاجراء است.

نبره ۲. ترخیص محمولات و مرسولاتی که جنبه تجاری دارند تابع تشریفات و مقررات عمومی است.

چهارم. مرسولات پستی مشمول حقوق ورودی

ماده ۸۸. مرسولات پستی وارده از خارج کشور که مشمول پرداخت حقوق ورودی هستند باید در انبارهای متعلق به پست که تحت نظارت لمرک می باشند، نگهداری شوند.

ماده ۸۹. دفاتر پست مکلفند فهرست مرسولات پستی که طبق مقررات پست، متروکه تلقی می شوند با درج کلیه مشخصات بر اساس اظهارنامه

های گمرکی مخصوص مرسلات پستی تنظیم و به همراه کالا به انبارهای گمرکی تحویل دهند. شرکت پست مکلف است جهت نگهداری کالای متروکه فضایی مناسب را در اختیار گمرک قرار دهد.

نسخه پست بنابه درخواست کتبی صاحب کالای تواند مدت توقف کالا را حداکثر تا سه ماه تمدید کند.

پنجم. حل و مبادله مرسلات وارده از خارج، در داخل کشور

ماده ۹۰. در مواردی که مرسلات پستی موضوع پروانه عبور به گمرک مقصد عبور تحویل نشود، مورد، تابع مقررات بحث ششم فصل اول بخش هفتم این قانون می شود.

ششم. توزیع مرسلات و دریافت حقوق ورودی

ماده ۹۱. حقوق ورودی مرسلات وارده از خارج توسط گمرک وصول می شود. مرسلات قابل توزیع به وسیله پست با صدور پروانه یا پسته توسط مأموران گمرک تعیین و در دفتر مخصوص ثبت و پروانه یا پسته گمرکی به همراه صورتحساب و جوه متعلقه به پست تحویل می شود. ادارات پست پس از وصول حقوق ورودی، وجوه دریافتی را به حساب گمرک واریز و حداکثر ظرف بیست روز از تاریخ تحویل صورتحساب با گمرک تسویه حساب می نمایند. وجوه واریز شده به درآمد قطعی منظور می گردد.

بحث چهارم. فروشگاههای آزاد

ماده ۹۲. فروشگاههای آزاد فروشگاههایی است که توسط بخش غیردولتی تحت نظارت گمرک در فرودگاههای بین المللی و سایر فرودگاههایی که پرواز خارجی دارند و بنادر و مبادی زمینی دایر می شوند و اجازه داده می شود که در آنها کالاهای خارجی با معافیت از پرداخت حقوق ورودی و کالاهای داخلی، به مسافرین ورودی یا خروجی یا خدمه وسایل نقلیه ورودی و خروجی فروخته شود.

فروشگاههای آزاد پس از کسب مجوز از گمرک و سازمانهای ذی ربط ایجاد می شود.

نبره، چگونگی ورود، خروج، فروش و نوع کالا و نحوه تسویه کالاهای وارده به فروشگاههای مذکور در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین می گردد. ماده ۹۳. کالای خارجی مشمول حقوق ورودی که در فروشگاههای آزاد فقط به مسافریان فروخته می شود چنانچه در هنگام ورود به قلمرو گمرکی کشور بدون اظهار به گمرک کشف گردد مشمول مقررات قاچاق کالا است.

ماده ۹۴. چنانچه در انبار فروشگاه آزاد که خارج از انبارهای گمرکی است کالایی اضافه بر اسناد و مدارک مشاهده شود کالای اضافی خارجی مشمول مقررات قاچاق کالای می گردد. برای این منظور گمرک می تواند در هر مورد که لازم بداند کالای موجود در انبار مذکور را مورد رسیدگی و شمارش قرار دهد و آنها را با دفاتر و اسناد و مدارک ورود و خروج تطبیق نماید.

مبحث پنجم. وسایل نقلیه برای مقاصد تجاری

ماده ۹۵. «وسایل نقلیه برای مقاصد تجاری» به شناور، وسیله نقلیه آبی خاکی (هاورکرافت)، هواپیما، وسایل نقلیه جاده ای و ریلی که در حل و نقل بین المللی برای حل اشخاص و کالا به صورت تجاری، مورد استفاده قرار می گیرند، به همراه مقدار متعارف لوازم یدکی، ملزومات و تجهیزات، مواد روان کننده و سوخت موجود در بانهای استاندارد که با این وسایل نقلیه حل می شوند اطلاق می گردد. این اصطلاح شامل محفظه های حل بار یا بارکنج (کانتینر) نیز می شود.

ماده ۹۶. وسایل نقلیه برای مقاصد تجاری، اعم از پریا خالی، می تواند به صورت موقت یا عبوری وارد قلمرو گمرکی شود، مشروط بر اینکه در خارج به ثبت رسیده باشد و برای حل و نقل داخلی مورد استفاده قرار نگیرد. این وسایل نقلیه در مملکت تعیین شده توسط گمرک باید بدون هرگونه تغییر به جز تغییرات ناشی از استهلاك از مرزهای رسمی کشور خارج شود.

ماده ۹۷. وسایل نقلیه برای مقاصد تجاری به هنگام ورود و خروج فقط یک برکه اظهارنامه اجالی ورودی یا خروجی بدون نیاز به اسناد دیگر، به منظور شناسایی و تسویه این وسایل نقلیه به کمرک تسلیم می‌کنند و به شرط سپردن تعهد، شرکت حمل و نقل ایرانی مربوطه از سپردن تضمین معاف است.

نبره ۱. کالاهایی که با این وسایل نقلیه حل می‌شوند و یا اشخاصی که با این وسایل نقلیه مسافرت می‌نمایند، تابع مقررات خاص خود می‌شوند.
نبره ۲. وسیله نقلیه در صورت عدم خروج در مهلت مقرر با احرار سوء نیت مشمول مقررات قاچاق می‌شود.

مبحث ششم، رویه انتقالی

ماده ۹۸. به انتقال کالاها تحت نظارت کمرک از وسیله حل ورودی به وسیله حل خروجی در محدوده یک کمرک که همان کمرک ورودی و خروجی از قلمرو کمرکی است رویه انتقالی اطلاق می‌شود. این انتقال به صورت مستقیم و یا غیر مستقیم انجام می‌شود که وسایل حل ورودی و خروجی همزمان یا با فاصله زمانی در محدوده یک کمرک حضور دارند تا عمل انتقال انجام گیرد.

نبره. نحوه تشریفات اظهار، ارزیابی و تحویل و تحویل کالای انتقالی در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین می‌گردد.
مبحث هفتم، رویه کران بری (کابوتاژ)

ماده ۹۹. کران بری (کابوتاژ) رویه ای است که بر اساس آن کالای داخلی از یک کمرک مرزی به کمرک مرزی دیگر در قلمرو کمرکی از راه دریای رودخانه های مرزی حل می‌گردد. کالایی که از لحاظ نزدیکی راه با رعایت صرفه تجاری از یک نقطه به نقطه دیگر قلمرو کمرکی از راه های زمینی مجاز با عبور از خاک کشور خارجی و همچنین کالایی که از راه دریای رودخانه های مرزی به مناطق آزاد حل می‌شود در صورتی که برای مصرف در این مناطق باشد نیز مشمول مقررات کران بری (کابوتاژ) می‌شود. در این موارد هرگاه کالای کران برد (کالای کابوتاژی) با وسایل نقلیه

داخلی حل شود و سید نفیسه نیز تبلیغ رویه کالای کران برد (کالای کابوتاژی) است.

نمبره. نحوه تشریفات اظهار و اسناد مربوطه، ارزیابی و میزان تضمین در حدود مقررات این قانون در آیین نامه اجرایی تعیین می گردد. ماده ۱۰۰. کالایی که صدور آن از کشور مجاز است و صدور آن مشمول پرداخت بیج گونه و جی نیست رami توان با انجام تشریفات و مقررات مربوطه به عنوان کران بر (کابوتاژ) حل نموده. گمرک ایران می تواند با کران بری (کابوتاژ) کالای ممنوع الصدور یا کالایی که به موجب قانون و مقررات مجاز مشروط است با اخذ تضمین یا تعهد یا قود و دیگر مواخضت نماید.

ماده ۱۰۱. هرگاه مدت اعتبار پروانه کران بری (کابوتاژ) برای رسیدن کالا به گمرک مقصد منقضی گردد و تا سه ماه بعد از انقضاء آن از طرف صاحب کالا کو این نامه گمرک مقصد بنی بر ورود کالا ارائه نشود آن کالا مانند کالای به مقصد نرسیده تلقی و به نحوی عمل می شود:

الف. در صورتی که کالای موضوع کهران بری (کابوتاژ) از نوع مجاز باشد نسبت به اجرای تعهد یا تضمین مانوخه اقدام و سپس پروانه خروجی صادر می گردد.

ب. در صورتی که کالای موضوع کران بری (کابوتاژ)، کالای ممنوع الصدور یا مجاز مشروط باشد، مشمول مقررات قاچاق است و در صورت اثبات عدم سوء نیت فقط به ضبط تضمین یا پیگیری انجام تعهد اکتفاء می شود. تا زمانی که جرم قاچاق اعلام یا وجه تضمین یا تعهد به درآمد منظور نشده است، تحویل کالا با اخذ جریمه انتظامی موضوع ماده (۱۰۹) این قانون بلا مانع است.

نمبره. در مواردی که با ارائه مدارک و مستندات معتبر مورد تأیید گمرک، محرز شود کالای کران برد (کالای کابوتاژی) در اثناء حل به علل قوه قهریه (فورس ماژور) از بین رفته است گمرک ایران مجاز است آن را به مقصد رسیده تلقی کند و علاوه بر دستور ابطال تضمین یا تعهد از تعقیب موضوع نیز خودداری نماید.

بخش هشتم، تخلفات و قاچاق

فصل اول، تخلفات گمرکی

ماده ۱۰۲، ابلاغ هر نوع صورت تجلس مبنی بر ضبط، توقیف کالا و کشف تخلف یا قاچاق به شخصی که به وکالت از طرف صاحب کالا اظهارنامه به گمرک تسلیم نموده و تنظیم صورت تجلس بر اثر رسیدگی به آن اظهارنامه صورت گرفته است به مترکه ابلاغ آن به صاحب کالا محسوب می گردد.

ماده ۱۰۳، وسایل نقلیه آبی اعم از خالی یا حامل کالا که وارد آبهای کشور می شود باید در اسکله های مجاز پهلو بگیرد یا در لنگرگاههای مجاز لنگر میاندازد و قبل از انجام تشریفات مربوطه نباید کالایی را تخلیه یا بارگیری نماید یا از اسکله یا لنگرگاهها خارج شود. هواپیمایی که وارد کشور می شود اعم از خالی یا حامل کالا باید در فرودگاه مجاز فرود آید و تشریفات گمرکی مقرر درباره آن انجام شود. برای هواپیمای خروجی و کالای آنها تشریفات گمرکی باید قبل از پرواز انجام گیرد. وسایل نقلیه زمینی اعم از خالی یا حامل کالا باید از راههای مجاز گمرکی وارد کشور شود و میکسر به اولین گمرک مرزی وارد و تشریفات گمرکی آن انجام گردد و همچنین از راههای مجاز گمرکی خارج شود.

نبره ۱، اسکله ها، لنگرگاهها، فرودگاهها و راههای مجاز گمرکی برای ورود و خروج وسایل نقلیه و کالا و مسافرو هواپیمای مشمول تشریفات گمرکی به پیشنهاد کارگروهی به مسوولیت وزارت کشور و با شرکت نمایندگان تام الاختیار گمرک ایران، وزارتخانه های امور خارجه، اطلاعات، راه و شهرسازی و صنعت، معدن و تجارت، نیروی انتظامی و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری تعیین می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

نبره ۲، پهلو گرفتن، لنگر انداختن، فرود آمدن و وارد شدن وسایل نقلیه و خارج شدن آنها بدون انجام تشریفات مربوطه از مسیر غیر مجاز جز در موارد قوه قهریه (فورس ماژور) که باید ثابت شود، در مورد وسایل نقلیه خالی مشمول پرداخت جریمه به مبلغ سیصد هزار (۳۰۰٫۰۰۰) ریال تا

سه میلیون (۳۰۰۰/۰۰۰) ریال به تشخیص رئیس گمرک مربوط می شود. همچنین در مورد وسایل نقلیه حامل کالا طبق مقررات ماده (۱۱۳) رقار می گردد.

ماده ۱۰۴. هرگاه به همراه کالایی که با رعایت ماده (۱۰۳) وارد گردیده است بسته یا بسته هایی مشاهده شود که در اظهارنامه اجمالی و فرست کل با یا بارنامه و سیله نقلیه، ذکر شده باشد و یا بسته یا بسته هایی در اظهارنامه اجمالی و فرست کل با یا بارنامه ذکر شود که به مرجع تحویل گیرنده، تحویل نگردیده باشد و برای توضیح علت اختلاف نیز ظرف سه ماه اسناد و مدارک مورد قبول گمرک از طرف شرکت حمل و نقل کالا ارائه شود حسب مورد به شرح زیر رقار می گردد:

الف. در مورد اضافه تخلیه به ضبط بسته یا بسته های اضافی اکتفاء می شود.

ب. در مورد کسر تخلیه به اخذ جریمه انتظامی مطابق ماده (۱۱۰) این قانون اقدام می گردد.

نبره ۱. چنانچه طرف مهلت مقرر با ارائه اسناد و مدارک مورد قبول گمرک، ثابت گردد که نسبت به اختلاف، سوء نیتی نبوده است، گمرک اجازه اصلاح اظهارنامه اجمالی را می دهد.

نبره ۲. بسته های اضافی تحویلی به گمرک های مقصد عبور داخلی مشمول مقررات این ماده است.

نبره ۳. میسران کسری و اضافی عنسیر متعارف کالائایی که بدون بسته بندی وارد می گردد نیز از نظر نحوه اقدام و اخذ جریمه مشمول مقررات این ماده می شود.

نبره ۴. مسؤول پرداخت جریمه های فوق در مورد شرکتهای حمل و نقلی که در ایران نمایندگی دارند، نمایندگی های مزبور است و در مورد شرکتهای حمل و نقلی که نمایندگی رسمی در ایران ندارند گمرک می تواند به منظور وصول جریمه های احتمالی از حامل کالا تضمین لازم را اخذ کند.

ماده ۱۰۵، هرگاه کالایی که ورود آن ممنوع است برای ورود قطعی بانام و مشخصات کامل و صحیح اظهار شود مگر باید از ترخیص آن خودداری و به صاحب کالا یا نماینده قانونی وی به طور مکتوب اخطار کند که حداکثر ظرف سه ماه نسبت به عبور خارجی یا مرجوع کردن کالا با رعایت ضوابط اقدام نماید. در صورت عدم اقدام ظرف مدت مزبور، مگر کالا را ضبط و مراتب را به صاحب آن یا نماینده او ابلاغ می نماید. صاحب کالا حق دارد از تاریخ ابلاغ ضبط تا دو ماه اعتراض خود را به دادگاه صاحب تسلیم نماید و مراتب را حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ مراجعه به دادگاه صاحب به مگر مربوط اعلام کند. در غیر این صورت کالا به ضبط قطعی دولت درمی آید.

نمبره ۱، کالایی که وارد کردن آن جرم شناخته می شود از شمول این ماده مستثنی است و طبق قوانین و مقررات مربوط به آن عمل می شود.
نمبره ۲، در مواردی که صاحب کالا به تشخیص مگر معترض باشد پرونده به واحدهای ستادی و مراجع رسیدگی به اختلافات مگرکی احاله شود رسیدگی به آن خارج از نوبت انجام می گیرد. تاریخ ابلاغ نظر نهایی مگر مبداء سه ماه مذکور است.

نمبره ۳، اگر صاحب کالا یا نماینده قانونی او به طور مکتوب عدم موافقت خود را از عبور خارجی یا مرجوع کردن کالا قبل از سه ماه مذکور اعلام نماید مگر بلافاصله به ضبط کالا اقدام می کند.

ماده ۱۰۶، در مورد کالای موضوع ماده (۱۰۵) که به جای کالای مجاز و بدون استفاده از اسناد خلاف واقع از مگر ترخیص شده و از تاریخ ترخیص آن بیش از چهار ماه نگذشته است به شرح زیر رفتار می شود:

الف، در صورتی که تمام یا قسمتی از کالای ترخیص شده در اختیار صاحب کالا باشد کالای فوراً توقیف و پس از رد حقوق ورودی در یافتی طبق مقررات ماده (۱۰۵) این قانون رفتار می شود.

ب، در صورتی که تمام یا قسمتی از کالای ترخیص شده در اختیار صاحب کالا نباشد و معلوم گردد که در زمان ترخیص، حقوق ورودی بیشتری به

آن تعلق می گرفته است، مابه التفاوت حقوق ورودی مقدار به دست نیانده دریافت می شود.

ماده ۱۰۷. هرگاه ضمن رسیدگی به اظهارنامه یا بازرسی کالای صادراتی معلوم شود وجوهی کمتر از میزان مقرر، اظهار یا توضیح گردیده است علاوه بر اخذ مابه التفاوت به تشخیص رئیس مکرک جریمه ای از پنج درصد (۵٪) تا پنجاه درصد (۵۰٪) مابه التفاوت مذکور دریافت می شود. تبصره. هرگاه در اظهارنامه صادراتی بیش از ده درصد (۱۰٪) تا صد درصد (۱۰۰٪) مابه التفاوت ارزش کالا غیر واقعی اظهار گردد تا تسهیلات و مزایای غیر قانونی برای صاحب کالا ایجاد نماید جریمه ای بین ده درصد (۱۰٪) تا صد درصد (۱۰۰٪) مابه التفاوت ارزش، اخذ می شود.

ماده ۱۰۸. غیر از مصادیقی که در این قانون به عنوان قاچاق ذکر شده است کشف هر نوع مغایرت بعد از اظهار و قبل از ترخیص کالای ورودی از مکرک که موجب زیان مالی دولت گردد و مستلزم اخذ تفاوت و جوه متعلقه باشد علاوه بر اخذ مابه التفاوت، با توجه به اوضاع و احوال به تشخیص رئیس مکرک جریمه ای از ده درصد (۱۰٪) تا صد درصد (۱۰۰٪) مابه التفاوت، دریافت می شود.

تبصره ۱. در صورتی که کشف مغایرت منجر به اخذ مابه التفاوت حقوق ورودی به میزانی بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) حقوق ورودی کالای اظهار شده باشد علاوه بر اخذ مابه التفاوت، حداقل جریمه مأخوذه نباید کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) مابه التفاوت باشد.

تبصره ۲. در مواردی که مقصد نهایی بارنامه بعد از مکرک، مرز ورودی باشد و اظهارنامه عبوری بر اساس مندرجات اسناد، تنظیم و تسلیم مکرک شده باشد در صورتی که در ارزیابی مغایرتی در نوع و میزان کالا کشف شود و اسناد مورد قبول مکرک طی سه ماه ارائه نگردد، کالای مغایر و مازاد توسط دولت ضبط می گردد.

تبصره ۳. جرائم مربوط به اظهار مغایر به استثناء تبصره (۲) این ماده در مورد کالای عبور خارجی و مرجوعی و عبور داخلی توسط شرکت حمل و نقل به صورت تضمین اخذ می شود تا در صورت عدم خروج کالا یا عدم تحویل کالا به مکرک مقصد در مہلت مقرر علاوه بر اجرای مقررات مربوط به

درآمد قطعی واریز گردد.

ماده ۱۰۹. وسایل نقلیه و کالاهایی که به صورت عبوری، ورود موقت، ورود موقت برای پردازش یا مرجوعی وارد کشور می‌گردد و وسایل نقلیه ای که به استناد جواز عبور بین‌المللی وارد کشور می‌شود چنانچه در مہلت مقرر برای خروج از کشور یا تحویل به کمرک به غیر از موارد قوه قهریه (فورس ماژور) مراجعه نماید به تشخیص رئیس کمرک به ازای هر روز تاخیر مشمول جریمه ای از دو سیست هزار (۲۰۰/۰۰۰) ریال تا یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال می‌شود.

نبره. مواردی که وجه تعهد یا تضمین دریافت شده از صاحب وسیله نقلیه یا کالا به درآمد واریز گردیده و یا جرم قاچاق به مراجع قضائی گزارش شده باشد، از حکم این ماده مستثنی است.

ماده ۱۱۰. هرگاه در اظهارنامه بایی که برای ترخیص کالا تسلیم کمرک می‌شود مشخصات کالا برخلاف واقع اظهار شده باشد ولی این خلاف اظهار متضمن زیان مالی دولت نشود و کشف آن مستلزم اخذ تفاوت نباشد به تشخیص رئیس کمرک محل، جریمه ای که حداقل آن پانصد هزار (۵۰۰/۰۰۰) ریال و حداکثر آن یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال است اخذ و با اجازه کتبی رئیس کمرک محل، اظهارنامه تسلیمی اصلاح می‌شود.

نبره. در مواردی که اظهار خلاف از مصادیق تخلفات و قاچاق موضوع این قانون نباشد ولی کالا ممنوع الورد باشد کمرک در این موارد وفق مقررات ماده (۱۰۵) این قانون اقدام می‌نماید و علاوه بر آن، جریمه موضوع این ماده نیز اخذ می‌گردد.

ماده ۱۱۱. مرتکبین تخلف از مقررات کمرکی که جریمه از آنها مطالبه می‌شود هرگاه نسبت به اصل جریمه یا میزان آن که توسط رئیس کمرک محل تعیین می‌گردد اعتراض داشته باشند می‌توانند قبل از ترخیص یا پس از تودیع یا تأمین آن در کمرک محل، اعتراض خود را با دلایل و مدارک به

منظور ارجاع به مراجع رسیدگی به اختلافات گمرکی به گمرک مربوطه تسلیم نمایند.

نبره. در تمام مواردی که توسط رؤساء گمرک، جریمه برای تخلفات گمرکی تعیین می گردد جریمه باید با توجه به نوع و تکرار و تعدد تخلف، سابقه و وضعیت متخلف، حجم و نوع و ارزش کالا، شرایط مکان و زمان، تعیین و به وضوح و به طور کامل در صورت مجلس تخلف قید و امضاء و یک نسخه از آن به گمرک ایران ارسال گردد و در مقابل وصول جریمه بلافاصله رسید رسمی صادر و به پرداخت کننده تسلیم شود.

ماده ۱۱۲. اشتغال کارکنان گمرک به امر بازرگانی خارجی یا کارگزاری گمرکی و هر نوع حرفه دیگر که با تشریفات گمرکی مرتبط باشد ممنوع است.

متخلفین با حکم مراجع رسیدگی به تخلفات اداری، به اخراج از خدمت در گمرک محکوم می شوند.

فصل دوم. قاچاق

ماده ۱۱۳. موارد زیر قاچاق گمرکی محسوب می شود:

الف. کالایی که از مسیر غیر مجاز یا بدون انجام تشریفات گمرکی به قلمرو گمرکی وارد یا از آن خارج گردد. همچنین کالایی که بدون انجام تشریفات گمرکی یا از مسیرهای غیر مجاز وارد کشور شود و در داخل کشور کشف گردد.

نبره. منظور از مسیر غیر مجاز، سیربانی غیر از موارد مندرج در تبصره (۱) ماده (۱۰۳) این قانون است.

ب. خارج نکردن وسایل نقلیه و یا کالای ورود موقت، ورود موقت برای پردازش، عبور خارجی و مرجوعی طرف مملت مقرر از قلمرو گمرکی و عدم تحویل کالای عبور داخلی شخصی ظرف مملت مقرر بزرگ در مواردی که عدم خروج یا عدم تحویل به گمرک و یا ترخیص قطعی، عمدی نباشد.

نبره. ارائه اسناد خلاف واقع که دلالت بر خروج وسایل نقلیه و کالا از قلمرو گمرکی و یا تحویل آنها به گمرک داشته باشند نیز مشمول مقررات این

بند است.

پس بیرون بردن کالای تجاری از اماکن گمرکی بدون اظهار یا بدون پرداخت یا تأمین حقوق ورودی، خواه عمل در حین خروج از اماکن گمرکی یا بعد از خروج کشف شود. هرگاه خارج کننده غیر از صاحب کالا یا نماینده قانونی او باشد گمرک عین کالا در صورت نبودن کالاهای آن را از مرگب می گیرد و پس از دریافت وجه گمرکی مقرر، به صاحب کالا مسترد می دارد و مرگب طبق مقررات کیفی تعقیب می شود. ت. کالای عبور خارجی که تعویض و یا قسمتی از آن برداشته شود.

ث. کالایی که ورود یا صدور آن ممنوع است تحت عنوان کالای مجاز یا مجاز مشروط و بانام دیگر اظهار شود. کالای عبوری مشمول تبصره (۲) ماده (۱۰۸) این قانون می شود.

ج. وجود کالای اضافی همراه کالای اظهار شده که در اسناد تسلیمی به گمرک ذکر شده از آن نشده است، مشروط بر اینکه کالای اضافی از نوع کالای اظهار شده نباشد. کالای اضافی موضوع ماده (۵۴) این قانون از شمول این بند مستثنی است.

چ. وسایل نقلیه و کالایی که صدور قطعی آن ممنوع یا مشروط است و به عنوان خروج موقت یا کران بری (کابوتاژ) اظهار شده باشد و ظرف مهلت مقرر به قلمرو گمرکی وارد نگردد. موارد قوه قهریه (فورس ماژور) و مواردی که عدم ورود کالا عدمی نیست از این حکم مستثنی است.

ح. کالای مجاز یا مجاز مشروطی که تحت عنوان کالای مجاز یا مجاز مشروط دیگری که جمع حقوق ورودی آن کمتر است بانام دیگر و با استفاده از اسناد خلاف واقع اظهار شود، کالای عبوری مشمول تبصره (۱) ماده (۱۰۸) این قانون است. منظور از اسناد خلاف واقع اسنادی است که در آن خصوصیات کالایی ذکر شده باشد که با جنس و خصوصیات کالای اظهار شده تطبیق نماید و یا جعلی باشد.

خ. کالا با استفاده از شمول معافیت با تسلیم اظهارنامه خلاف یا اسناد غیر واقعی و یا با ارائه مجوزهای جعلی به گمرک اظهار شود.

د. کالای جایگزین شده ممنوع الصدور یا مشروط یا دارای ارزش کمتری که با کالای صادراتی که برای آن پروانه صادر گردیده است تعویض شود.

ذ. کالای مورد معافیتی که بدون رعایت مقررات ماده (۱۲۰) این قانون به دیگری منتقل شود.

ماده ۱۱۴. بنا به پیشنهاد مکرک ایران، اشخاصی که کارت بازرگانی دارند، چنانچه مرکب قاجاق کالا شوند، کارت بازرگانی آنها پس از رسیدگی به موضوع در کمیونی مرکب از نمایندگان وزارت صنعت، معدن و تجارت، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و مکرک ایران به طور موقت توقیف یا به طور دائم ابطال می گردد.

نبره. ابطال کارت بازرگانی مانع از ترخیص کالایی که طبق مقررات، قبل از محرومیت برای آن کتایش اعتبار شده یا عمل آن آغاز گردیده است، نمی شود.

ماده ۱۱۵. در صورتی که در اجرای مقررات و کتربهای مکرکی بخشی از محموله، مشمول مقررات قاجاق مکرکی تشخیص داده شود، نگهداری یا ضبط باقی کالایا وسیله نقلیه آن مجاز نمی باشد، مگر آن که به تشخیص مکرک نگهداری آنها برای اثبات عمل قاجاق یا وصول جرمه با ضروری باشد.

ماده ۱۱۶. هرگونه حک و اصلاح در صورت تجلس کشف و ضبط، حذف یا الحاق نام شخص یا اشخاص دیگری در آن به عنوان عوامل کشف و تغییر دادن در مندرجات آن ممنوع است و مرکب در صورت وجود عدم به عنوان جعل و تزویر در اسناد دولتی در مراجع قضائی مورد تعسب قرار می گیرد. هرگاه جسل و تزویر مزبور متضمن جرم دیگری نیست باشد مرکب برای آن جرم نیز طبق مقررات و قوانین مربوط مورد تعقیب واقع می شود.

ماده ۱۱۷. اسناد مثبت مکرکی که در موارد احتمالی قاجاق می توان به آن استناد نمود عبارت از اصل اسناد زیر است:

الف. پروانه ورود کمکی

ب. پته کمکی

پ. قبض سپرده موجب ترخیص کالا

ت. قبض خرید کالای متروکه، ضبطی و بلاصاحب

ث. پروانه عبور

ج. پروانه مرجوعی

چ. پروانه ورود موقت

ح. پروانه ورود موقت برای پردازش

خ. پته عبور

د. پروانه کران بری (کابوتاژ)

ذ. پروانه صادراتی

ر. پروانه صدور موقت

ز. کارت مسافری صادره توسط مناطق آزاد تجاری و صنعتی

ژ. کارت هوشمند تکمیل و تأیید شده توسط مرکز

توضیح: مشخصات مذکور در این اسناد باید با مشخصات کالا تطبیق نماید و فاصله بین تاریخ صدور سند و تاریخ کشف کالا با توجه به نوع کالا و نحوه

مصرف آن متناسب باشد.

ماده ۱۱۸. مقررات کشف، تحویل، تهیه صورتمجلس قاچاق، توقیف کالا و ممتهم، منجر، کاشف، میزان جریمه ها، نحوه وصول، فروش و تقسیم حاصل فروش و جریمه های آن، نحوه ارجاع پرونده به مراجع صالحه و سایر موارد پیش بینی نشده در این فصل تابع قوانین مربوط به قاچاق است.

بخش نهم. معافیتها و ممنوعیتها

فصل اول. معافیتها

ماده ۱۱۹. علاوه بر معافیتهای مذکور در جدول تعرفه گمرکی ضمیمه آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات و معافیتهای دیگری که به موجب قوانین، تصویب نامه ها، موافقتنامه ها و قراردادهای مصوب مجلس شورای اسلامی برقرار شده است، موارد زیر نیز از پرداخت حقوق ورودی معاف می باشد:

الف. کالاهای مورد استفاده متعلق به رؤسای کشورهای خارجی و همراهمان آنها

ب.

۱. کالای مورد استفاده رسمی مأموریتهای سیاسی خارجی و کالای مورد استفاده شخصی مأموران سیاسی و خانواده آنان موضوع ماده (۳۶) قانون مربوط به قرارداد وین درباره روابط سیاسی، مصوب ۲۱ / ۷ / ۱۳۴۳ به شرط رفتار متقابل و با تشخیص وزارت امور خارجه و گمرک ایران در هر مورد

۲. کالای مورد استفاده رسمی مأموریتهای کنسولی خارجی و کالای مورد استفاده شخصی مأموران کنسولی خارجی و اعضای خانواده آنان که اهل خانه اومی باشند در حدود قانون کنوانسیون وین درباره روابط کنسولی مصوب ۴ / ۱۲ / ۱۳۵۳ به شرط رفتار متقابل و با تشخیص وزارت امور

خارج و مکرک ایران در هر مورد

۳. کالای مورد استفاده رسمی نمایندگیهای سازمان ملل متحد و مؤسسات تخصصی وابسته به آن و کالای مورد استفاده کارکنان و کارشناسان سازمان

ملل متحد، مأمور خدمت در ایران در حدود قانون کنوانسیون مزایا و مصونیت‌های سازمان ملل متحد مصوب ۱۳ / ۱۲ / ۱۳۵۲ و قانون

کنوانسیون مزایا و مصونیت‌های سازمانهای تخصصی ملل متحد مصوب ۲۰ / ۱۲ / ۱۳۵۲ با تشخیص وزارت امور خارجه و مکرک ایران در هر مورد

۴. کالای مورد استفاده کارشناسان خارجی اعزامی از محل کلکهای فنی، اقتصادی، علمی و فرهنگی کشورهای خارجی و مؤسسات بین‌المللی به

ایران، برابر آیین‌نامه مزایا و معافیت‌های کارشناسان خارجی مصوب ۲۳ / ۴ / ۱۳۴۵ با تشخیص وزارت امور خارجه و مکرک ایران در

هر مورد و اشیاء مورد استفاده رسمی بازرسان سازمان کنوانسیون منع سلاحهای شیمیایی در حدود قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به

کنوانسیون منع گسترش، تولید، انباشت و به‌کارگیری سلاحهای شیمیایی و انهدام آنها مصوب ۵ / ۵ / ۱۳۷۶ و سایر کنوانسیونهای بین

المللی که دولت جمهوری اسلامی ایران به آن پیوسته است و یامی‌پیوند در حدود مقررات این کنوانسیونها

۵. آلات و ادوات حفاری و مواد شیمیایی و وسایل عملیات علمی و فنی وارد شده توسط هیاتهای علمی باستان‌شناسی کشورهای عضو سازمان

تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) با تشخیص و تأیید سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری و مکرک ایران در هر مورد برای

حفاری و اکتشافات علمی

پ. رادار و تجهیزات کمک ناوبری هوایی که امکان ساخت داخلی آنها در کشور فراهم نیست به پیشنهاد شرکت فرودگاههای کشور و

موافقت وزارت راه و شهرسازی و تأیید وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی

ت. تجهیزات نظامی اعم از اسلحه و مهمات، لوازم مخبراتی نظامی، مواصلاتی، بانک و سایر ارباب‌های زره پوش جنگی و وسایل نقلیه خاص

دفاعی به استثناء سواری و سواری کار و مواد اولیه برای ساخت اقلام یاد شده که با تأیید کتبی وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح از بودجه دولت یا از محل هر اعتبار دیگری که به همین منظور تخصیص یافته و به تصویب دولت رسیده است و به صورت انحصاری برای مصارف وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر نیروهای مسلح و انطامی خریداری و به طور مستقیم به نام سازمانهای مذکور از خارج وارد شده نبصره. وزرای امور اقتصادی و دارایی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح بنا به دلایل نظامی و امنیتی می توانند کالای وارده را از بازاری معاف و مراتب را به گمرک اعلام نمایند.

ث. اقلام و تجهیزات خاص اطلاعاتی با تأیید کتبی وزیر اطلاعات

نصره ۱. اقلام مزبور از بازرینی و بازرسی معافند.

نصره ۲. مقررات این بند شامل صادرات کالاهای مذکور نیز می شود.

ج. کالای عبوری خارجی، مرجوعی، انتقالی، کران بری (کابوتا)، واردات موقت، واردات موقت برای پردازش

چ. اسباب سفر و لوازم شخصی و اشیاء غیر مستعمل و مواد خوراکی غیر تجاری همراه مسافر

نصره. سقف ارزش معافیت اقلام موضوع این بند در مورد هر مسافر مبلغی است که به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و

تصویب هیأت وزیران تعیین می شود. در صورت افزایش، مازاد بر آن با حفظ جنبه غیر تجاری مشمول پرداخت حقوق ورودی می شود.

ح. لوازم خانه و لوازم شخصی ایرانیان مقیم خارج که مدت اقامت آنان در خارج یک سال یا بیشتر باشد و لوازم خانه و اشیاء اتباع خارجی

دارای اجازه اقامت که به ایران وارد می شوند مشروط بر این که:

۱. لوازم و اشیاء مزبور از یک ماه قبل تا نه ماه بعد از ورود شخص به قلمرو گمرکی وارد شود موارد قوه قهریه (فورس ماژور) به تشخیص گمرک ایران

مستثنی است.

۲. لوازم و اشیاء مزبور به تشخیص کمرک با وضع و شؤون اجتماعی آنان متناسب بوده و جنبه تجاری نداشته باشد.

۳. در پنج سال گذشته، از چنین معافیتی استفاده نکرده باشند.

نبره ۱. کارمندان دولت که برای انجام مأموریت یکساله یا بیشتر به خارج از کشور اعزام می شوند در صورتی که فستل از پایان مأموریت و توقف یکساله از خارج احضار شوند همچنین ایرانیانی که به تشخیص وزارت امور خارجه به ناحق از کشور محل سکونت اخراج می شوند مشمول شرط مدت یک سال توقف مذکور در این بند نیستند.

نبره ۲. منظور از لوازم خانه اشیائی است که به طور عرفی مورد استفاده شخص و یا خانواده صاحب آن اشیاء هنگام اقامت در یک محل قرار می گیرد.

نبره ۳. اشخاصی که با رعایت مقررات مربوطه از مناطق آزاد به سرزمین اصلی وارد می گردند نیز مشمول تسهیلات این بند می شوند.
خ. آلات و ابزار دستی اعم از برقی و غیر برقی مربوط به کار یا حرفه ایرانیان شاغل در خارج و خارجیانی که به ایران می آیند مشروط بر این که:
۱. اشتغال آن افراد به حرفه و پیشه و کار مورد ادعاء به تصدیق مقامات کنسولی ایران در کشور محل اقامت قبلی آنان برسد. در نقاط فاقد مقامات کنسولی ایران ارائه گواهی مقامات محلی کفایت می کند.

۲. از یک ماه قبل از ورود تا نه ماه بعد از ورود آنان به قلمرو کمکی برسد.

د. لوازم شخصی، لوازم خانه و آلات و ابزار کار دستی ایرانیان مقیم خارج که فوت می شوند، با ارائه صورت مجلس ماترک که حداکثر ظرف یکسال بعد از فوت، توسط مأموران کنسولی دولت جمهوری اسلامی ایران تنظیم گردد و حداکثر تا یک سال بعد از صدور گواهی انحصار

وراثت وارد کشور شود.

نمبره. مقامات محلی به تشخیص وزارت امور خارجه در مواردی که مأموران کنسولی دولت جمهوری اسلامی ایران در کشور محل اقامت نباشند، صلاحیت تنظیم صور تجلس مذکور را دارند.

ذ. دارو و لوازم طبی و بیمارستانی مورد احتیاج درمانی و بهداشتی مؤسسات خیریه و عام المنفعه با کواهی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

نمبره. فرست این مؤسسات با تأیید وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ر. وسائط نقلیه از جمله آمبولانس، خودروهای فرماندهی امداد و نجات، خودروهای ویژه امداد و نجات به استثناء سواری، دارو، لوازم پزشکی طبی و بیمارستانی، بالگرد و قایق امدادی، مواد غذایی، پوشاک، پتو، چادر، خانه های پیش ساخته یا سایر کالاهای امداد و نجات مورد نیاز که به منظور کمک به آسیب دیدگان از بلایای طبیعی یا حوادث غیر مترقبه یا سایر وظایف و مأموریت های تصریح شده در اساسنامه هلال احمر جمهوری اسلامی ایران که به نام هلال احمر جمهوری اسلامی ایران وارد می شود با تشخیص وزارت امور اقتصادی و دارایی

نمبره. تشریفات کمکی و ترخیص کالاها و اقلام وارداتی و اهدائی به هنگام وقوع بحرانها و سوانح و حوادث غیر مترقبه ملی و منطقه ای در کمترین زمان ممکن به عمل می آید.

ز. اشیاء باستانی مربوط به میراث فرهنگ و تمدن ایران، اعم از اینکه از قبل به خارج از کشور برده شده یا در خارج از کشور به دست آمده باشد با تشخیص و تأیید سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

ژ. ورود اشیاء هنری و فرهنگی به منظور تکمیل بایگانی موزه ها و نگارخانه های فرهنگی و هنری، کتابخانه ها و مبادلات فرهنگی و هنری و تعمیر و مرمت آثار باستانی توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی حسب مورد

س. اشیاء عتیقه مربوط به میراث فرهنگ و تمدن سایر کشورها که برای ایجاد یا تکمیل موزه های عمومی وارد کشور می شود به تشخیص و تأیید سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

ش. کالاهای صادراتی که به هر علت عیناً بازگشت داده شود با رعایت مقررات ماده (۶۵) این قانون
نبره. منظور از کلمه عیناً در این قانون آن است که روی کالای صادراتی بازگشت شده به کشور، در خارج علی انجام و یا از آن استفاده نشده باشد.

ص. سوخت و روغن مصرفی وسایل نقلیه به میزان متعارف در ورود و خروج از کشور
ض. نمونه های تجاری بی بها که به تشخیص کمرک ذاتاً قیمتی نداشته و در عرف قابل خرید و فروش نباشد، با رعایت کنوانسیون مربوط
نبره. در مورد نمونه های دارای بهای ذاتی صاحب کالامی تواند با حضور مأموران کمرک آن را غیر قابل فروش ساخته و ترخیص نماید.
ط. مدالها، نشانها و تندیسهای اعطائی از طرف دولتها و مؤسسات خارجی بین المللی به طور رسمی به اتباع ایران
ظ. هواپیماهای باری و مسافری

ع. کالانما (کاتولوک)، دفترک (بروشور)، تقویم، لوحهای قشرده تبلیغاتی، کتابچه حاوی مشخصات فنی و تجاری کالا، اسناد مربوط به حل کالا، نقشه های فنی فاقد جنبه تجاری

غ. واردات ماشین آلات خط تولید به تشخیص وزارت صنایع و معادن توسط واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز

نمبره ۱. کالاهای موضوع این ماده مشمول محدودیتها و ممنوعیتها به استثناء محدودیتها و ممنوعیتهای شرعی و قانونی با رعایت مقررات فصل دوم از بخش نهم این قانون با عنوان «ممنوعیتها» نمی شود.

نمبره ۲. معافیتهای موضوع بندهای (ب) تا (د) این ماده شامل وسایل نقلیه نیست.

ماده ۱۲۰. کالاهای موضوع بندهای (ب)، (ث)، (ذ)، (ر) و (ژ) ماده (۱۱۹) این قانون و کالاهایی که به موجب قوانین خاص یا تصویب نامه های هیأت وزیران با معافیت از حقوق ورودی ترخیص می شوند اگر قبل از انقضاء ده سال از تاریخ ترخیص آن به شخص دیگری که حق استقاده از معافیت با همان شرایط را ندارد به هر عنوان اعم از قطعی یا وکالتی واگذار شود باید وجه متعلقه را با کسر مبلغی که به تناسب فرسودگی و استهلاك در نظر گرفته می شود، پرداخت کند.

مواردی که طبق مقررات مربوط برای واگذاری نحوه دیگری مقرر شده باشد، مستثنی است.

نمبره. واگذاری کالای موضوع این ماده قبل از پنج سال از تاریخ ترخیص مستلزم اخذ مجوزهای ورود است.

ماده ۱۲۱. حقوق ورودی قطعات و لوازم و موادی که برای مصرف در ساخت یا مونتاژ یا بسته بندی اشیاء یا مواد یا دستگاهها وارد می گردد در مواردی که مشمول ردیفی از جدول تعرفه شود که مجموعاً مأخذ حقوق ورودی آن بیشتر از جمع مأخذ حقوق ورودی شیء یا ماده یا دستگاه آماده باشد به تشخیص و نظارت وزارت صنعت، معدن و تجارت به مأخذ حقوق ورودی شیء یا ماده یا دستگاه آماده مربوط وصول می شود.

فصل دوم. ممنوعیتها

مبحث اول. ممنوعیتها در ورود قطعی

ماده ۱۲۲. ورود قطعی کالاهای مشروحه زیر ممنوع است:

الف. کالاهای ممنوعه بر اساس شرع مقدس اسلام و به موجب قانون

ب. کالاهای ممنوع شده به موجب جدول تعرفه گمرکی یا تصویب نامه های مبتنی بر قانون

پ. اسلحه از هر قبیل، باروت، چاشنی، گتنگ، گلوله و سایر مهمات جنگی، دینامیت و مواد متحرقة و متفجره مگر با اعلام و موافقت وزارت

دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

ت. مواد مخدر و روانگردان از هر قبیل و پیش سازهای آنها مگر با موافقت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در هر مورد

ث. دستگاههای فرستنده از هر نوع و قطعات متعلق به آنها مگر با موافقت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در هر مورد

ج. دستگاه مخصوص عکاسی و فیلمبرداری هوایی مگر با موافقت وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

چ. سامانه (سیتم) های استراق سمع، فرستنده ها و ضبط کننده های کوچک اعم از ریزدوربینها و ریز میکروفونها با قابلیت جاسوسی و فرستنده های

خاص و پوششی با سرعت بالا، انواع کالایا سامانه (سیتم) های با قابلیت کنترل و شنود ارتباطات باسیم و بیسیم (موتورینگ) و سامانه

(سیتم) های رمزکننده که در راستای اهداف جاسوسی کاربرد دارند مگر با موافقت وزارت اطلاعات در هر مورد

نبره ۱. ورود کالاهای الکترونیکی و مخابراتی با کاربرد تجاری و مدل خاص که مورد سوء استفاده جاسوسی قرار می گیرند و همچنین کالاها و مواد

دارویی، غذایی، معدنی، سموم و مواد آلی که به عنوان کالای دو منظوره مورد سوء استفاده پرتوریزم قرار می گیرند بر اساس اعلام وزارت

اطلاعات حسب مورد ممنوع می گردد.

نبره ۲. فرست و مشخصات کالاهای موضوع این بند و تبصره (۱) توسط وزارت اطلاعات تعیین و به گمرک ایران اعلام می گردد.

ح. حاملین صوت و تصویر ضبط شده خلاف نظم عمومی یا شئون ملی یا عفت عمومی و یا مذہب رسمی کشور به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

خ. کتاب، روزنامه، مجلد، صور، علامت و هر نوع نوشته مخالف نظم عمومی یا شئون ملی یا عفت عمومی و یا مذہب رسمی کشور به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

د. کالاهای دارای عبارت یا علامتی مخالف نظم عمومی یا شئون ملی یا عفت عمومی و یا مذہب رسمی کشور روی خود آنها یا روی لثاف آنها و یا در اسناد مربوط به آنها

ذ. اسکناس های خارجی از جریان قانونی خارج شده، اسکناس، تمبر و برچسب (باند رول) تقلبی و بلیط بخت آزمایی (لناری) ر. کالاهای دارای نشانی یا نام یا علامت یا مشخصات دیگری بر روی خود کالایا روی لثاف آنها به منظور فراهم کردن موجبات اغفال خریدار و مصرف کننده نسبت به سازنده یا محل ساخت یا خواص یا مشخصات اصلی آن کالا تبصره. کالایی که با نظارت و تأیید کمکرک موجبات اغفال در آنها محو گردد، از شمول بند فوق مستثنی است.

ز. کالاهای ممنوع ورود به موجب قوانین خاص

محشث دوم. ممنوعیتها در ورود موقت و عبور داخلی

ماده ۱۲۳. در ورود موقت و عبور داخلی، محدودیتهای ذیل قابل اعمال است:

الف. ورود موقت و عبور داخلی کالایی که به موجب قانون ممنوع گردیده است، امکانپذیر نیست.

ب. ورود موقت و عبور داخلی کالاهای موضوع بندهای (پ) تا (ج) ماده (۱۲۲) این قانون منوط به موافقت وزارتخانه های مربوط

است.

پ. ورود موقت کالاهای موضوع بندهای (چ) و (ح) ماده (۱۲۲) این قانون ممنوع است ولیکن عبور داخلی این کالاها منوط به موافقت وزارتخانه های مربوطه است.

ت. ورود موقت و عبور داخلی کالاهای مجاز مشروط، با موافقت گمرک ایران امکانپذیر است.

مبحث سوم. ممنوعیتها در عبور خارجی

ماده ۱۲۴. فرست کالاهای ممنوعه برای عبور خارجی و عمل انتقال (ترانزیت) توسط شورای امنیت کشور تهیه می شود و به تصویب هیات وزیران می رسد.

ماده ۱۲۵. دولت میتواند با صدور تصویبنامه، عبور خارجی، ورود موقت، عمل انتقال یا کران بری (کابوتاژ) هر کالایی را به اقتضاء مصالح اقتصادی یا امنیت عمومی یا بهداشتی منع یا مقید به شرایطی کند.

مبحث چهارم. ممنوعیتها در صادرات

ماده ۱۲۶. کالاهای زیر قابلیت صدور قطعی ندارد:

الف. کالاهای ممنوع الصدور بر اساس شرع مقدس اسلام و یا به موجب قانون

ب. اشیاء عتیقه یا میراث فرهنگی به تشخیص سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

پ. اقلام دامی یا نباتی و گونه های جانوری برای حفظ ذخایر ژنیک یا حفاظت محیط زیست طبق فرست اعلامی از سوی سازمانهای مربوطه

ت. سایر کالاهای ممنوع الصدور به موجب قوانین خاص

ماده ۱۲۷. ورود و ترخیص کالاها تحت هر یک از رویه های گمرکی که بنا به ملاحظات بهداشتی، قرنطینه ای، ایمنی وزیست محیطی و نظایر آن براساس قانون مستلزم اعلام نظر سازمان های مربوطه باشد، مکول به اخذ گواهی از این سازمانها است.

بخش دهم. کارگزار گمرکی

ماده ۱۲۸. کارگزار گمرکی در ممرک به شخصی اطلاق می شود که تشریفات گمرکی کالای متعلق به اشخاص دیگر را به وکالت از طرف آنان انجام دهد. حدود اختیارات وکیل باید به تفلیک در وکالت نامه رسمی که توسط موکل در فرم نمونه ارائه شده توسط ممرک ایران تنظیم می شود، مشخص گردد.

کارگزار گمرکی باید پروانه مخصوص از ممرک ایران تحصیل نماید که این پروانه برای ترخیص کالا از گمرکهای کشور معتبر است. تبصره. شرایط و دستور العمل انتخاب، نحوه فعالیت و سایر امور مرتبط با این ماده در حدود مقررات این قانون در آیین نامه اجرایی تعیین می شود.

ماده ۱۲۹. در مواردی که کارگزار گمرکی یا کارمند ترخیص مربوطه به هنگام انجام تشریفات گمرکی به عمد اظهارنامه ای خلاف واقع که متضمن زیان مالی دولت باشد تنظیم نماید، تخلف او به پیشنهاد ممرک ایران در کمیسیون رسیدگی به تخلفات که مرکب از اشخاص ذیل است، رسیدگی می شود:

الف. نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت

ب. نماینده اتحادیه کارگزاران گمرکی با معرفی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران (در صورت نبود اتحادیه، نماینده اتاق) و حسب مورد نماینده اتاق تعاون ایران در پرونده های مربوط به بخش تعاون

پ. نماینده ممرک ایران (سرپرست کمیسیون)

این کمیسیون با دعوت از کارگزار کمکی مربوط به موضوع رسیدگی می‌کند و در صورت اثبات عمدی بودن تخلف، پروانه کارگزار کمکی یا کارت وی را متناسب با میزان و تعداد تخلف، تعلیق یا به طور دائم باطل و مراتب را به طور کتبی به وی و مکرماً اعلام می‌نماید. چنانچه کارگزار کمکی یا کارمند ترخیص در ارتکاب عمل قاچاق کمکی دخالت داشته باشد، علاوه بر اجرای مقررات بالا، مشمول مجازات مقرر در قوانین قاچاق می‌شود. اگر عمل خلاف وی مستلزم مجازاتهای دیگر باشد وفق مقررات مربوطه عمل می‌گردد.

کمیسیون و دبیرخانه آن در مکرک ایران تشکیل می‌شود.

نبره ۱. تعلیق یا ابطال پروانه منع انجام تشریفات کمکی اظهارنامه‌هایی که قبل از آن تسلیم شده نیست.

نبره ۲. هرگاه کارگزار کمکی متخلف، از اشخاص حقوقی باشد مقررات این ماده، هم شامل شخص حقوقی مزبور و هم شامل کسانی که در آن شخصیت حقوقی حق امضاء دارند و اظهارنامه خلاف را امضاء کرده‌اند و یا در آن اقدام خلاف، مداخله داشته‌اند می‌شود و هرگاه کارگزار کمکی مزبور از اشخاص حقیقی باشد مدت ممنوعیت نمی‌تواند به عنوان شخصی که دارای امضاء در یک شخصیت حقوقی کارگزار کمکی است در امور کارگزار کمکی مکرک فعالیت نماید.

ماده ۱۳۰. شرکتهای حمل و نقل که به موجب [به موجب] سند حمل و در اجرای تعهدات خود وظایف ترخیص و تحویل کالا در مقصد به صاحب آن را نیز بر عهده دارند برای انجام تشریفات ترخیص باید دارای پروانه کارگزار کمکی باشند و در این موارد سند حمل به مترله و کالنامه تلقی می‌گردد، مشروط بر اینکه در اساسنامه شرکت به صراحت امکان این فعالیت منظور شده باشد.

نبره. انجام تشریفات کمکی کالای عبور داخلی به صورت حمل یکسره، عبور خارجی و احتمالی توسط شرکتهای حمل و نقل مربوطه نیاز به کارت کارگزار کمکی ندارد. در ایگونه موارد بارنامه به مترله و کالنامه تلقی می‌گردد.

ماده ۱۳۱. شرکتهای حل سریع (اکسپرس کریر) که مسوولیت حل و تحویل کالا را بر عهده دارند، میتوانند فقط با ارائه بارنامه و فاکتور به گمرک اظهار و کالا را با رعایت سایر مقررات، ترخیص و تحویل صاحبان آنها نمایند.

نبره. فهرست و میزان کالاهای قابل ترخیص و نحوه و ضوابط فعالیت و مسوولیتهای شرکتهای مذکور در حدود مقررات این قانون در آییننامه اجرایی تعیین میگردد.

ماده ۱۳۲. کارگزار گمرکی، شرکتهای حل و نقل و کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مسوول اعمال کارکنان و نمایندگان معرفی شده خود به گمرک میباشند. بخش یازدهم. بازبینی و اقدامات بعد از ترخیص

فصل اول. کلیات

ماده ۱۳۳. گمرکها موظفند کلیه پتهای [پته ها]، اظهارنامهها [اظهارنامه ها] و سایر اسناد گمرکی مربوط به ترخیص کالا را پس از امضاء پته یا پروانه، حداقل یکبار از نظر اجرای صحیح مقررات و اینکه وجوه گمرکی متعلقه بهطور [به طور] صحیح و کامل طبق مقررات وصول شده است، قبل از شمول مرور زمان، مورد بازبینی قرار دهند.

ماده ۱۳۴. گمرک ایران میتواند هر تعداد از اظهارنامههای [اظهارنامه های] گمرکها را که ضروری تشخیص دهد در مملت قانونی بازبینی مجدد نماید. نبره. گمرکها موظفند بر اساس درخواست گمرک ایران قبل از انقضای ششماه مملت قانونی، اظهارنامهها [اظهارنامه ها] و اوراق مورد نظر را برای بازبینی مجدد ارسال نمایند.

ماده ۱۳۵. هرگاه بعد از ترخیص کالا از گمرک معلوم گردد وجوهی که وصول آن بر عهده گمرک است بیشتر یا کمتر از آنچه مقرر بوده دریافت گردیده یا اساساً دریافت نشده و یا اشتباهی دریافت گردیده است گمرک و صاحب کالا میتوانند ظرف ششماه از تاریخ امضاء پروانه یا پته گمرکی کالای

مورد بحث، کسر دریافتی و یا اضافه پرداختی را از یکدیگر مطالبه و دریافت کنند. رد اضافه پرداختیها از محل درآمد جاری به عمل [به عمل] میآید.
نمبره ۱. کسر دریافتی کمتر از یک میلیون (۱۰۰۰/۱۰۰۰) ریال در مورد هر اظهارنامه قابل مطالبه نیست.

نمبره ۲. چنانچه طبق قوانین خاص برای مطالبه وجوهی که وصول آن بر عهده کمرک است مهلت مرور زمان قانونی دیگری تعیین شود مورد، مشمول مهلتی [مهلت های] مربوطه میگردد.

نمبره ۳. چنانچه پس از ترخیص کالا طرف شش ماه از تاریخ امضاء پروانه یا پته کمرکی، حکم معافیت به کمرک تسلیم شود با رعایت مقررات، مبلغ پرداختی مربوطه قابل استرداد است.

ماده ۱۳۶. طرف کمرک برای مطالبه کسر دریافتی و یا استرداد اضافه پرداختی، شخصی است که پروانه یا پته کمرکی به نام او به عنوان [به عنوان] صاحب کالا صادر شده است.

فصل دوم. کسر دریافتی

ماده ۱۳۷. کمرک تکلف است با بهالتفاوت [ما به التفاوت] و یا تمام وجه کسر دریافتی را طی مطالبهنامه [مطالبه نامه] کتبی به صاحب کالا در صورت عدم دسترسی، به وکیل یا نماینده صاحب کالا به نشانی مندرج در اظهارنامه ابلاغ و آن را از صاحب کالا مطالبه و دریافت نماید. ابلاغ مطالبهنامه [مطالبه نامه] به وکیل یا نماینده صاحب کالا ولو اینکه مورد وکالت یا نمایندگی محدود به ترخیص کالا باشد قاطع مرور زمان شش ماهه است.

نمبره ۱. روز امضاء پروانه یا پته و روز ابلاغ کسر دریافتی جزء مهلت شش ماهه محسوب نمیشود.

نمبره ۲. مطالبهنامه [مطالبه نامه] باید مربوط به یک پروانه یا پته و مبلغ و مستند قانونی آن مشخص باشد.

ماده ۱۳۸. اشخاصی که کسر دریافتی از آنها مطالبه می‌شود هرگاه نسبت به مبلغ مورد مطالبه اعتراض داشته باشند می‌توانند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ مطالبه‌نامه [مطالبه‌نامه] دلایل اعتراض خود را به‌طور [به‌طور] کتبی به کمرک اعلام دارند در این صورت کمرک به اعتراض‌نامه رسیدگی می‌کند و در مواردی که اعتراض موجه شناخته شود از ادامه مطالبه خودداری می‌نماید وگرنه دلیل رد اعتراض را به مؤدی ابلاغ می‌کنند که در آن صورت چنانچه صاحب کالا به اعتراض خود باقی باشد می‌تواند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ بدون تودیع سپرده، درخواست ارجاع پرونده به کمیسیون رسیدگی به اختلافات کمرکی را بنماید. ارجاع پرونده بعد از مهلت‌های فوق حداکثر تا شش ماه امکان‌پذیر است و مستلزم تأمین مبلغ مورد مطالبه می‌باشد.

ماده ۱۳۹. در صورت عدم پرداخت و عدم اعتراض در مهلت‌های تعیین شده در ماده (۱۴۴) این قانون و سایر مواردی که براساس این قانون مطالبه قطعی می‌شود، عملیات اجرایی وصول مطالبات شروع می‌گردد.

ماده ۱۴۰. از تاریخ قطعی بودن مطالبه علاوه بر مابه التفاوت، به ازاء هر ماه نسبت به مدت تاخیر معادل نیم درصد (۵٪) مبلغ کسر دریافتی جریمه دیرکرد احتساب و دریافت می‌شود.

فصل سوم. اضافه پرداختی

ماده ۱۴۱. به درخواست‌های رد اضافه پرداختی که بعد از خروج کالا از کمرک ادعای می‌شود وقتی ترتیب اثر داده می‌شود که دارای شرایط زیر باشد:

الف. هر درخواست رد اضافه پرداختی باید فقط مربوط به یک پروانه یا پسته کمرکی باشد و مبلغ و علت تقاضای استرداد در آن قید شود.

ب. ارائه اصل پروانه یا پسته کمرکی برای رد اضافه پرداختی الزامی است، مگر اینکه ثابت شود که اصل سند از بین رفته است که در چنین موردی باید تقاضاکننده تعهدی بپردازد که در صورت کشف خلاف از عهده مسؤلیت آن برآید.

پ. ملاک تشخیص تاریخ تسلیم درخواست رد اضافه پرداختی، تاریخ ثبت آن در گمرک محل ترخیص و یا گمرک ایران است.

ت. روز صدور پروانه و روز ثبت تقاضای رد اضافه پرداختی در گمرک جزء مهلت شش ماهه مزبور محسوب نمی شود.

ماده ۱۴۲. مبلغ اضافه پرداختی باید به صاحب کالا یا وکیل قانونی او که حق دریافت وجه را دارد از زمان قطعیت، ظرف یک ماه مسترد شود. در صورت تأخیر پرداخت، گمرک از محل جریمه وصولی ماده (۱۴۰) به ازاء هر ماه نیم درصد (۵٪) مبلغ اضافه پرداختی را به عنوان جریمه به صاحب کالا پرداخت می نماید.

نبره ۶. گمرک موظف است پس از رد اضافه پرداختی، مراتب را با ذکر مبلغ در متن اصل پروانه یا پته گمرکی و اظهارنامه درج نماید مگر اینکه ثابت شود اصل سند از بین رفته که در چنین موردی باید تقاضاکننده با ارائه تعهدنامه رسمی در صورت کشف خلاف، تمام مسؤولیتهای آن را بر عهده گیرد.

فصل چهارم. جابری بعد از ترخیص

ماده ۱۴۳. گمرک ایران تکلف است به منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات گمرکی ظرف سه سال از تاریخ صدور سندی که به موجب آن کالا از گمرک ترخیص شده، در صورت کشف اسناد خلاف واقع که مشمول قاچاق شود درباره ترخیص کالایی که متضمن زیان مالی دولت است و یا امتیازات غیرموجهی برای صاحب کالا ایجاد نموده باشد به تأیید و تشخیص گمرک ایران جریمه ای از سی درصد (۳۰٪) تا سه برابر ارزش کالای موضوع سند مذکور تعیین و دریافت نماید. دریافت این جریمه مانع از تعقیبی که حسب مورد طبق مواد مربوط به قانون مجازات اسلامی به عمل می آید نیست.

نبره ۱. در مورد وجوهی که من غیر حق با تقلب و تزویر مسترد می گردد علاوه بر وصول اصل مبلغ استرداد جریمه ای معادل صد درصد

(۱۰۰٪) آن نیز دریافت می شود.

نمبره ۲. صاحبان کالا، شرکتهای حل و نقل و کارگزاران کمکی و سایر اشخاص ذیربط مکلفند حسب مورد اسناد و مدارک موجود مورد درخواست
کمرک در ارتباط با موضوع مورد رسیدگی را ارائه نمایند.

بخش دوازدهم، مراجع رسیدگی به اختلافات کمکی

ماده ۱۴۴. مرجع رسیدگی به اختلافات کمکی در تشخیص تعرفه، ارزش کالا، جریمه های غیر از موارد قاچاق کمکی، قوه قهریه (فورس ماژور) و
مقررات کمکی، کمیسیون رسیدگی به اختلافات کمکی است. این کمیسیون مرکب از اشخاص ذیل است:

الف. چهار نفر عضو اصلی از کارمندان کمرک ایران

ب. دو نفر عضو اصلی از کارمندان وزارت صنعت، معدن و تجارت

پ. یک نفر عضو اصلی از کارمندان وزارت امور اقتصادی و دارایی

ت. یک نفر عضو اصلی به عنوان نماینده اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

ث. یک نفر عضو اصلی به عنوان نماینده اتاق تعاون

نمبره ۱. اعضاء کمیسیون، از میان افراد مطلع به امور کمکی توسط دستگاههای مزبور انتخاب می شوند.

نمبره ۲. اعضاء کمیسیون هم طراز مدیرکل تلقی می شوند و باید حداقل دارای پانزده سال سابقه کاری مرتبط باشند و توسط رئیس کمرک ایران،
وزراء مربوطه و رؤساء اتاقهای مذکور انتخاب شوند.

نمبره ۳. به همراه هر یک از اعضاء اصلی یک نفر نیز به عنوان عضو علی البدل معرفی می شود.

نمبره ۴. رأی کمیسیون رسیدگی به اختلافات کمرسکنی لازم الاجراء است مگر در مواردی که مبلغ بابه التفاوت بین نظر کمرک و مورد قبول مؤدی و یا ارزش کمرکی کالایی که اختلاف در خصوص شرایط ورود و صدور آن است، بیش از پنجاه میلیون (۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال باشد که در این صورت مؤدی می تواند ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ رأی تقاضای ارجاع امر به کمیسیون تجدید نظر را بنماید.

نمبره ۵. اختلافات اشخاص با کمرکها به درخواست مؤدی ابتداء واحدهای ستادی کمرک ایران مورد اظهار نظر قرار می گیرد و در صورتی که مؤدی به اعتراض خود باقی باشد پرونده از طرف رئیس کل کمرک ایران و یا شخصی که به حکم وی به طور کتبی تعیین می گردد به کمیسیون رسیدگی به اختلافات کمرکی احاله می شود. برای طرح اختلاف در کمیسیون مذکور صاحب کالا باید معادل نیم درصد (۵/۱٪) مبلغ مورد اختلاف را به عنوان حق رسیدگی به صورت سپرده پرداخت نماید.

در صورتی که رأی صادره به وسيله کمیسیون رسیدگی به اختلافات کمرکی در تایید نظریه کمرک باشد مبلغ مذکور به درآمد قطعی منظور می گردد لکن در صورتی که رأی به نفع صاحب کالا باشد یا اینکه با درخواست صاحب کالا اختلاف به کمیسیون تجدید نظر احاله شود و رأی کمیسیون فوق به نفع صاحب کالا باشد، مبلغ سپرده مسترد می گردد.

اختلافات مربوط به قاجاق کمرکی در مراجع صاحب رسیدگی می شود.

نمبره ۶. کمیسیون در مورد استعلام تعرفه و اظهار نظر در مورد طرح ها و گزارش هایی که از طرف رئیس کل کمرک ارجاع می شود نظر مشورتی می دهد. در مواردی که در اجرای ماده (۴۳) این قانون تعیین تعرفه شود برای کمرک لازم الاجراء است.

نمبره ۷. در مواردی که در حین رسیدگی به پرونده ها، کمیسیون با مواردی غیر از موضوع اختلاف مواجه گردد، مراتب به رئیس کل کمرک ایران منعکس می شود.

نمبره ۸. جلسات کمیسیون رسیدگی به اختلافات کمرکی حداقل با حضور شش نفر از اعضاء رسمیت می یابد و مصوبات آن با رأی اکثریت کل اعضاء (حداقل پنج نفر) معتبر است.

نمبره ۹. دلایل، توجیهات و مستندات رأی باید در متن آن تصریح گردیده و نظرات اقلیت در آن ذکر گردد.

ماده ۱۴۵. از بین اعضاء اصلی کمیسیون رسیدگی به اختلافات یک نفر رئیس و یک نفر نایب رئیس در اولین جلسه کمیسیون با رأی مخفی انتخاب و با حکم رئیس کل کمرک منصوب می شوند.

ماده ۱۴۶. کمیسیون تجدید نظر اختلافات کمرکی مرکب از اشخاص ذیل است:

الف. یک نفر از کارمندان وزارت امور اقتصادی و دارایی به انتخاب وزیر (رئیس)

ب. یک نفر از معاونین کمرک ایران به انتخاب رئیس کل کمرک ایران (نایب رئیس)

پ. یک نفر از کارمندان وزارت صنعت، معدن و تجارت به انتخاب وزیر

ت. یک نفر از قضات به انتخاب رئیس قوه قضائیه

ث. یک نفر از اعضاء هیأت رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران با معرفی رئیس اتاق یا یک نفر از اعضاء هیأت رئیس اتاق

تعاون به انتخاب رئیس اتاق در مورد پرونده تعاونها

نمبره ۱. به همراه هر یک از اعضاء اصلی یک نفر نیز به عنوان علی البدل معرفی می شود. اعضاء کمیسیون باید حداقل دارای بیست سال سابقه کاری مرتبط باشند.

نمبره ۲. برای طرح اختلاف در کمیسیون تجدید نظر صاحب کالا باید معادل یک درصد (۱٪) مبلغ مورد اختلاف را به عنوان حق

رسیدگی به صورت سپرده پرداخت نماید. در صورتی که رأی صادره به وسیله کمیسیون مذکور در تأیید نظریه کمرک باشد مبلغ مذکور به درآمد قطعی منظور می شود لکن در صورتی که رأی کمیسیون فوق به نفع صاحب کالا باشد مبلغ سپرده مسترد می گردد.

نمبره ۳. کسانی که به عنوان عضو کمیسیون رسیدگی به اختلافات کمرکی، در مورد پرونده های رأی داده باشند حق شرکت در کمیسیون تجدیدنظر و رأی دادن درباره همان پرونده را ندارند.

نمبره ۴. آراء صادره به وسیله کمیسیون تجدیدنظر قطعی و لازم الاجراء است و فقط تا مدت سی روز از تاریخ ابلاغ رأی از نظر شکلی قابل شکایت در دیوان عدالت اداری می باشد.

ماده ۱۴۷. اعضاء کمیسیونها به موجب احکام رسمی اداری برای مدت دو سال انتخاب می شوند و به جزد صورت بازنشستی، استعفاء، حجر، محکومیت اداری یا کیفری، انتقال به سازمانهای دیگر و غیبت غیرموجه بیش از سه جلسه متوالی، در مدت مذکور قابل تغییر نمی باشند. نبره. عضویت در کمیسیونها فقط برای یک دوره دو ساله دیگر قابل تمدید است.

ماده ۱۴۸. در مواردی که تعداد پرونده های ارجاعی به کمیسیون ایجاب نماید، رئیس کل کمرک ایران می تواند از وزیران و مراجع مذکور در مواد (۱۴۴) و (۱۴۶) تقاضا نماید که اعضاء بیشتری را برای تشکیل کمیسیونهای جدید رسیدگی به اختلافات کمرکی و تجدیدنظر برای مدت معین معرفی نمایند. در این صورت سایر دستگاهها نیز مکلفند نسبت به معرفی اعضاء مورد درخواست با رعایت شرایط مقرر در این قانون اقدام نمایند.

ماده ۱۴۹. آراء کمیسیونها در مورد پرونده های مشابه قابل تعمیم نیست ولی واحدهای ستادی کمرک ایران می توانند به آخرین آراء قطعی کمیسیونها که آراء کمیسیون رسیدگی به اختلافات کمرکی و تجدیدنظر منطبق برهم باشد در موارد مشابه و وحدت موضوع، مشروط بر آنکه این گونه آراء مورد

پذیرش صاحب کالا نیز قرار گیرد استناد نمایند.

بخش سیزدهم، سایر مقررات

ماده ۱۵۰. هرگاه ضمن موافقتنامه های بازرگانی دولت با سایر کشورها برای کالای معینی حقوق ورودی به مآخذی غیر از آنچه که در جدول تعرفه مقرر است معین شود مادی که موافقتنامه های مزبور به قوت خود باقی است حقوق ورودی آن کالا مطابق مآخذ تعیین شده در موافقتنامه ها و با رعایت شرایط مقرر در آنها دریافت می گردد مگر اینکه در جدول تعسرف، حقوق ورودی کمتری به آن تعلق گیرد یا بخشوده شود.

ماده ۱۵۱. ترجیحات تعرفه ای یا تجاری در خصوص محصولات با مبدأ کشور ذینفع طرف قرارداد وقتی اعمال می شود که کالا به طور مستقیم از آن کشور حل شود.

نبره. منظور از حل مستقیم عبارت است از:

الف. محصولاتی که بدون عبور از سرزمین کشور دیگر حل شود.

ب. محصولاتی که از کشورهای دیگر عبور خارجی شود، مشروط بر اینکه این عبور خارجی به دلایلی از قبیل شرایط جغرافیایی یا سایر الزامات حل و نقل قابل توجیه باشد و کالایر نظر کشورهای عبوری و بدون انجام هیچ گونه عملیاتی عبور نماید.

ماده ۱۵۲. در تمام موارد مربوط به این قانون اقامتگاه صاحب کالا یا نماینده قانونی او همان است که در اظهارنامه مکرکی یا تفت اضنامه قیسه شده است. در صورتی که تغییری در محل اقامت داده شود باید فوری محل جدید را با مشخصات کامل اطلاع دهنده و تازمانی که به این ترتیب اطلاع نداده اند کلیه اختاریه ها و دعوتنامه ها و احکام کمیسیونها و اجرائیه های مربوطه به همان محل تعیین شده در اظهارنامه یا برگ تقاضا ابلاغ می شود. در صورتی که آدرس ارائه شده غیر واقعی باشد و مؤدی در آن محل شناخته نشود گزارش کتبی مأمور ابلاغ در ذیل ابلاغیه به مترکه ابلاغ قانونی

نقلی می‌گردد.

نمبره. سایر تشریفات ابلاغ مندرج در این ماده تابع مقررات ابلاغ قانونی آیین دادرسی مدنی است.

ماده ۱۵۳. صدور المثنی، رونوشت یا تصویر کواپی شده از اسناد وصول و ترخیص به طور مطلق ممنوع است لکن صاحب سندی تواند از مکرک درخواست کند، گواهینامه حاکی از مدلول سند به او تسلیم شود.

ماده ۱۵۴. مراجع تحویل گیرنده دولتی کالامی تواند امور تحویل و تحوّل کالا از قبیل باربری و انبارداری و یا اماکن غیرمکرکی خود را با رعایت مقررات این قانون برای ایجاد انبارهای اختصاصی یا سردخانه‌های عمومی به بخش غیردولتی مطابق فهرست تأیید صلاحیت شده از سوی مکرک ایران واگذار نمایند. تحویل گیرنده مکلف است بر اساس وظایف و مسؤولیتهای مذکور در این قانون عمل نماید. محول نمودن وظایف انبارداری و واگذاری اماکنی برای نگهداری کالای مکرک نشده مکول به هماهنگی قبلی با مکرک ایران است.

ماده ۱۵۵. در مواردی که دولت جمهوری اسلامی ایران طبق قانون، عضویت در کنوانسیونها و قراردادهای بین المللی مربوط به کمسرک را پذیرفته و لازم الاجراء شناخته است، روشها و دستورالعملهای اجرایی این قراردادها از طرف مکرک ایران تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۵۶. جرمه ها و سایر حد نصابهای ریالی تعیین شده در این قانون هر سه سال یکبار بر اساس شاخص قیمتها که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تغییر می‌یابد.

ماده ۱۵۷. اشخاصی که کالایی اعم از داخلی و خارجی را از آبهای سرزمینی مرزی گرفته و یا بیرون یا وارد نمایند باید آن را به نزدیکترین مکرک تحویل نمایند و مکرک مکلف است فوراً صورتحجلس حاکی از مشخصات و خصوصیات کالا را تنظیم و به امضاء باینده برساند.

لمرک تکلف است پس از ثبت در دفتر انبار و صدور قبض انبار بلافاصله مراتب را در یک روزنامه کثیرالانتشار اعلام و تصریح نماید که اگر کسی خود را مالک کالای مزبور می داند می تواند از تاریخ انتشار آگهی تا مدت یک سال با ارائه اسناد به کمرک برای پرداخت حقوق ورودی کالای خارجی و ترخیص کالا و پرداخت هزینه های بیرون آوردن از آب و نظایر آن مراجعه نماید.

در صورتی که تا پایان مدت مزبور کسی به کمرک مراجعه نماید کالای مزبور به عنوان مجهول المالك تلقی می شود و پس از فروش توسط نهاد مأذون از سوی ولی فقیه هزینه های مربوطه از محل حاصل فروش قابل پرداخت است.

نبره ۱. در مورد شاورهای غرق شده یا صدمه دیده و بقایای آنها که توسط سازمان بنادر و دریانوردی، نخل و استتال می یابد با رعایت ماده (۳۷) قانون دریایی ایران مصوب ۲۹ / ۶ / ۱۳۴۳ اقدام می شود.

نبره ۲. کالاهای سریع الفساد و کالاهایی که نگهداری آنها ایجاد هزینه اضافی یا خطر نماید، طبق مقررات مربوطه، به فروش می رسد و وجه حاصل از فروش آن تا تعیین تکلیف نهائی به عنوان سپرده نگهداری می شود.

ماده ۱۵۸. به استثناء موارد مصرحه در این قانون نحوه ورود و صدور کالا، تحویل و تحول، نگهداری، محدودیتها و ممنوعیتها در مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی، حسب مورد تابع قوانین مربوطه است.

ماده ۱۵۹. مبادله کالا در تجارت مرزی از قبیل مرز نشینی، پل دوری، بازارچه های مرزی با رعایت قوانین مربوطه، از نظر کمترها و تشریفات لمركی تابع مقررات این قانون است.

ماده ۱۶۰. دو درصد (۲٪) از حقوق ورودی در حساب مخصوصی نزد خزانه به نام کمرک جمهوری اسلامی ایران واریزی شود و معادل آن از محل اعتبار اختصاصی که در قوانین بودجه سنواتی منظور می گردد در اختیار سازمان مزبور قرار می گیرد. کمرک جمهوری اسلامی ایران، هفتاد

درصد (۷۰٪) اعتبار موضوع این ماده را برای تجهیز کمربند و اسلحه‌های کمربند و خزانه‌های سازمانی با اولویت کمربندهای مرزی هزینه می‌نماید و عملکرد این ماده را هر شش ماه یک بار به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی گزارش می‌نماید.

نبره ۱، بودجه کمربند جمهوری اسلامی ایران اعم از هزینه‌های، تکمیل دارایی‌های سرمایه‌ای و اعتبارات موضوع این ماده به صورت متمرکز در ردیف جداگانه‌ای در لایحه بودجه سنواتی منظور می‌شود.

نبره ۲، مصرف سی درصد (۳۰٪) اعتبار موضوع این ماده از شمول قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی است و بقیه «قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند مصوب ۶ / ۱۱ / ۱۳۶۴»، می‌باشد.

نبره ۳، هزینه کرد اعتبارات موضوع این ماده در چهارچوب قوانین مربوط به موجب دستورالعملی است که توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱۶۱، کمربند موظف است بیست درصد (۲۰٪) از منابع موضوع ماده (۱۶۰) این قانون را به منظور تشویق، ترغیب، پاداش و هزینه‌های رفاهی و درمانی و کمک هزینه مسکن کارکنان کمربند و کارکنان سایر دستگاه‌های اجرایی که در کلان‌مدیریت و نظارت کمربند موضوع ماده (۱۲) این قانون خدمت ارائه می‌نمایند، متناسب با نقش آنها پرداخت نماید. پرداخت پاداش برای کارکنان مستقر در کمربندهای مرزی زمینی و دریایی، کمربند فرودگاهها و ستادهای کمربند در مراکز استانها به ترتیب با ضریب ۳، ۲ و ۱ / ۵ است.

ماده ۱۶۲، کمربند موظف است ده درصد (۱۰٪) از منابع موضوع ماده (۱۶۰) این قانون را به منظور آموزش، پژوهش و بالابردن سطح آگاهی، مهارت و معلومات کارکنان کمربند و سایر اموری که موجب افزایش بهره‌وری کارکنان کمربند و وصول حقوق دولت می‌شود، هزینه

نماید.

ماده ۱۶۳. به منظور پیش آگاهی، پیشگیری، آمادگی مقابله و امداد رسانی در حوادث و سوانح، معادل نیم درصد (۵/۰٪) از کل حقوق کمکی و سود بازرگانی که به کالاهای وارده به کشور تعلق می‌گیرد، از واردکنندگان اخذ و به خزانه داری کل کشور واریز و معادل آن در بودجه سالانه به حساب جمعیت هلال احمر منظور می‌شود تا در راستای مأموریت‌های قانونی هزینه گردد.

ماده ۱۶۴. آیین‌نامه اجرایی موارد تصریح نشده در این قانون ظرف شش ماه پس از تاریخ لازم الاجراء شدن توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۶۵. از زمان لازم الاجراء شدن این قانون، قوانین و مقررات ذیل لغو می‌گردد:

الف. قانون امور کمکی مصوب ۳۰ / ۳ / ۱۳۵۰ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن

ب. آیین‌نامه اجرایی قانون امور کمکی مصوب ۲۰ / ۱ / ۱۳۵۱ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن

پ. لایحه قانونی راجع به محمولات سیاسی و لوازم شخصی متعلق به نمایندگان سیاسی ایرانی و خارجی مصوب ۲۸ / ۳ / ۱۳۵۹

ت. بندهای (۱)، (۲) و (۳) ماده (۲) و مواد (۱۲)، (۱۴) و (۱۷) قانون مقررات صادرات و واردات مصوب ۴ / ۷ / ۱۳۷۲

ث. ماده واحده قانون یکسان‌سازی تشریفات ورود و خروج کالا و خدمات از کشور مصوب ۱۷ / ۱۲ / ۱۳۸۲

ج. ماده (۴۱) قانون مالیات بر ارزش افزوده به استثنای تبصره‌های (۱) و (۳) آن مصوب ۱۷ / ۲ / ۱۳۸۷

چ. ماده (۴) قانون گذرنامه مصوب ۱۰ / ۱۲ / ۱۳۵۱

قانون فوق مشتمل بر یکصد و شصت و پنج ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و دوم آبان‌ماه یکم هزار و سیصد و نود مجلس شورای اسلامی

تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۰/۹/۲ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی، علی لاریجانی